

ŠTAJERSKI GOSPODAR

ERSCHEINT JEDEN SAMSTAG

Schriftleitung u. Verlag: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 - Bezugspreis: jährlich RM 4.80, halbjährlich RM 2.40, vierteljährlich RM 1.20

I. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 20. Dezember 1941

Nr. 39

Novi japonski uspehi na Daljnem vzhodu

Japonske čete so se izkrcale na otoku Borneo - Angleški umik na Malajskem polotoku - Singapur odrezan od suhozemnega zaledja - Anglija se boji za Singapur - Japonci prodirajo tudi v južno Burmo - Silne izgube ameriške in angleške mornarice

Ves svet stirmi proti Daljnemu vzhodu, kjer se vrsti od 8. t. m., ko je izbruhnila japonsko-ameriška vojna, en japonski uspeh za drugim, bodisi na morju, na suhem ali v zraku. Že preteklo sredo so zavzeli Japonci važno ameriško oporišče Guam z glavnim mestom Agana. Na tem otoku so ujeli 350 Amerikancev, med njimi tudi poveljnika in generalnega guvernerja. Pri velikem letalskem napadu Japoncev na Pearl Harbour je bil od japonske bombe ubit tudi vrhovni poveljnik ameriške pacifiške mornarice admiral Kimmel. Pri letalskih borbah Japoncev in Amerikancev nad Manilo je bilo 45 ameriških letal v zraku zbitih, 36 so jih Japonci na tleh zdrobili. Na Filipinih so Japonci po svojih poročilih že samo do 12. t. m. sestrelili 200 sovražnih letal. Japonci so se že pretekli petek izkrkali tudi na južnem delu otoka Lucon, ki je glavni otok skupine Filipinskih otokov.

Po poročilih, ki so jih Japonci izdali preteklo soboto, sta izgubili ameriška in angleška mornarica že v prvih dneh 350.000 ton svoje tonaže.

Japonci so preteklo soboto zlomili močan sovražni odpor na Južni Malaji ter so se globoko zarili v sovražne postojanke. Uničili so neko angleško divizijo tankov. Pri tej priliki so zajeli 20 tankov, 16 protiletalskih topov in 60 blindiranih avtomobilov.

Kakor je sporočil mornariški oddelek cesarskega glavnega stana preteklo soboto, je bila v havajski bitki poleg že omenjenih bojnih ladij »Oklahoma« in »West Virginia« potopljena tudi 32.600 ton odrivajoča ameriška bojna ladja »Arizona«. Že 12. t. m. so Japonci zasedli angleško najemniško ozemlje Kaulun na najskrajnejši točki polotoka Kaulun pred Hongkongom. Med tem so Japonci že pričeli s svojimi pripravami za napad na Hongkong.

Pretekli ponedeljek so se izkrcale japonske čete na malajski obali ter so korakale proti Angležem. V pokrajini Kedah so se razvile medtem hude borbe. Tudi Angleži sami priznavajo, da se v pokrajini Kedah odigrava velika bitka. Medtem so Japonci iz Tajlanda (Siam) podvzeli prve napade proti Južni Burmi. Kakor poročajo, je cilj japonskih napadov rt Viktorija.

Letalski napadi Japoncev na otok Lucon so bili tako hudi, da je bil uničen tudi glavni stan ameriške vojske na otoku Lucon. Čete, ki so se izkrcale na raznih obalnih točkah Lucona, so povsod zlomile ameriški odpor ter uspešno nadaljevale svoje operacije.

Pretekli torek popoldan so se Japonci izkrkali tudi na britanskem delu otoka Borneo. Izkrcaje se je izvršilo kljub hudemu viharju spričo sovražnika. Japonci doslej niso označili mesta, kjer so se izkrcale njihove čete.

Japonski sunek proti Južni Burmi je bil tako izdaten, da so se Angleži v pokrajini Kedah umaknili. Pokrajina Kedah se nahaja približno v sredini Malajskega polotoka. Iz Ranguna je

prispela vest, da so Angleži popolnoma izpraznili tamkajšnje mesto in garnizijo, prav tako pa tudi letališče Viktorija na najjužnejši točki Burme.

Važen uspeh so dosegli Japonci tudi s tem, da so japonske čete, ki so bile izkrcale na vzhodni obali Malajskega polotoka, prispele tudi že na vzhodno obalo. Na ta način jim je uspelo odrezati takozvano angleško pokrajino Straits Settlement od Singapurja.

Po najnovejših poročilih prodirajo Japonci na Malajskem polotoku nevzdržno proti jugu. Angleška zaskrbljenost glede Singapurja je tembolj utemeljena, ker se nahajajo angleške čete pred številčno zelo močnim sovražnikom. Angleži so se vse preveč zanašali na mornariško obrambo Singapurja.

Kakor poročajo iz Singapurja, je angleški poveljnik Malaje priznal, da se je angleška obramba Malajskega polotoka poslabšala. Japonske čete so številčno nadmočne, poleg tega pa so Japonci s svojim modernim letalstvom prisilili Angleže k postopnem umikanju.

Splošna mobilizacija v Zedinjenih državah

Kakor poročajo iz Stockholma, je vojaški odbor reprezentančne zbornice v Washingtonu sprejel zakon o uvedbi vojaške dolžnosti vseh moških od 19. do 65. leta starosti. Obenem je bil sprejet zakon o mobilizaciji vseh moških od 20. do 44. leta za suhozemsko vojsko. Mornariški odbor je istočasno dovolil od Rooseveltove vlade zahtevana sredstva za zvišanje izdatkov za bro-

dovje obeh oceanov, in sicer se zviša vsota od 900.000 na 1,150.000 dolarjev.

Roosevelt je imel ob tej priliki govor ter je med drugim dejal, da Zedinjene države orožja ne bodo položile prej, dokler ne bo zavarovana »svoboda«. Kar Roosevelt razume pod imenom svoboda, je itak že znano: svoboda izkoriščevalcev, židov in boljševikov.

(Weltbild)

Abkommen über die gemeinsame Kriegsführung Deutschlands, Italiens und Japans. Der Reichsminister des Auswärtigen, v. Ribbentrop, mit den Botschaftern Italiens, Alfieri, und Japans, Oshima, bei der Unterzeichnung am 11. Dezember im Auswärtigen Amt

Uspehi govorijo!

Trije veliki dogodki zadnjih dni so mogočno vtisnili svoj pečat sodobnemu dogajanju: Japonski vojni udar v Pacifiku, Führerjev zgodovinski govor in v njem izražena vojna napoved Zedinjenim državam ter podpis berlinske pogodbe velesil Trojnega pakta o skupnem vojskovanju proti anglosaksonskim silam do končne zmage. Japonski vojni udar je pognal ameriškim plutokratskim krogom strah v kosti. Še tik pred izbruhom japonsko-ameriške vojne je njujorški publicist Ralph Ingersoll, dober znanec prezidenta Roosevelta, napisal članek, v katerem je zahteval takojšnji napad na Japonsko. Ingersoll je napisal: »Uničiti je treba vojaško moč Japonske, da bi se na ta način ohranila dovozna cesta za Sovjetijo preko Vladivostoka. Ta napad je potreben radi zavarovanja ameriških surovinskih rezerv, zlasti bakra in kositra v Jugovzhodni Aziji, in končno je treba imeti obalo Alaske trdno v rokah.« Ingersoll si je nadalje zastavil vprašanje, kako naj bi izgledal ameriški napad na Japonsko. Po njegovem mnenju niti ne bi bilo treba metati na japonska mesta 2000 kilogramov težkih letalskih bomb. Za uničenje lahkih lesenih hiš na Japonskem bi po njegovem mnenju zadostovalo več stotisoč zažigalnih bomb. Prav tako »enostavno« si je zamislil ameriški

novinar ostale operacije proti Japonski. Da čujemo: »Naše ladje se prikažejo kratkoma pred japonskimi otoki in poskrbijo s svojo artilerijo za to, da utihnejo japonske obal-

(Weltbild-Archiv)

Zur erfolgreichen Landung der Japaner auf Guam. Teilblick auf die zur Inselgruppe der Mariannen gehörende Insel Guam. Auf diesem USA-Stützpunkt haben japanische Armee- und Marinestreitkräfte in engem Zusammenwirken eine erfolgreiche Landung durchgeführt.

ne baterije. Število japonskih otokov je veliko, toda nobeden izmed teh otokov ni močno utrjen. Njih izločitev bi bila za našo mornarico zgolj pospravljanje. Med tem pospravljanjem moramo pričeti z mornariškimi operacijami največjega izmera proti japonski mornarici. Ako hočemo Japonsko izločiti kot vojni činitelj, nam ni potrebna potopitev cele japonske mornarice. Zadostuje nam, ako jo zbršemo s Pacifika in jo obkolimo v njenih lastnih lukah.«

Tako si je predstavljali mali Morie iz Njujorka uničenje japonske vojne sile. Rooseveltovi vratolomni politiki se res ni čuditi, ako ima okrog sebe take diletante kot politične svetovalce. Nas sicer ne zanima, kako so si predstavljali nejunški Amerikanci vojskovanje s silami Trojnega pakta, omenili smo Ingersolla samo radi tega, da naši čitatelji lažje vzoperejajo sovražno širokoustnost s tisto stvarnostjo, ki je bila vse od poteka te vojne na strani velesil Trojnega pakta. V Pacifiku se je zgodilo, česar gospodje Amerikanci s svojim prezidentom na čelu niso niti sanjali. Izgubili so celo vrsto plavajočih trdnjav, na vevlažnem otoku Guam sedijo Japonci in japonske čete že pridno napredujejo na Filipinih, na angleškem polotoku Malaja in na britanskem delu velikega otoka Borneo.

Iz vsega sledi, da so velesile Trojnega pakta nepretrgoma v iniciativi. Angleži so morda računali z razbremenitvijo Sovjetije, toda ameriška oholost, ki se je tako nesramno obnašala v teku japonsko-ameriških pogajanj, je razblinila tudi ta up londonskih vojnih hujskačev. Anglija se mora danes boriti v Atlantiku in v Aziji kakor tudi v Afriki pod težjimi okolščinami kot preje, ker se morajo Zedinjene države koncentrirati skoro izključno na Japonsko. Že prvi udarci japonske vojne sile so prinesli Zedinjenim državam tako težko izgubo ugleda, da je Roosevelt pač ne more spraviti s sveta z nobenim potvarjanjem dejstev. Tridesettisočtonske bojne ladje na morskem dnu pomenijo tako zgovoren dokaz, da o tem ni treba izgubljeni nikakih besedi.

Kar je Roosevelt hotel, je sedaj dobil. Najneprijetnejše dejstvo za obe anglosaksonski sili pa je brez dvoma podpis berlinskega dodatka k Trojnemu paktu. Je to pogodba, s katero so se Nemčija, Italija in Japonska obvezale, da se bodo skupno vojskovale z obema anglosaksonskima silama do končne zmage in da nobena podpisnica ne bo ločeno skle-

pala z Ameriko in Anglijo premirja oziroma miru. K uspehom na bojnih poljih so se na ta način zvrstili tudi diplomatični uspehi. Podpis berlinske pogodbe, ki nosi podpise zunanjega ministra v. Ribbentropa ter obeh veleposlanikov Alfieri-ja in Ošime, je nov in razveseljiv garant vojne odločnosti treh velesil, ki določajo danes pravec zgodovine ne samo v Evropi, temveč tudi v Vzhodni Aziji. Dejstvo, da so kmalu po tem podpisu Madžarska, Slovaška, Romunija, Bolgarija in Hrvatska napovedale Ameriki vojno, tvori harmoničen prispevek k politiki, ki je bila započeta z utemeljitvijo Trojnega pakta. Ngš zunanji minister v. Ribbentrop kot eden izmed prvih Führerjevih sodrudnikov, je lahko ponosen na uspehe, ki jih je nanizal kot voditelj nemške zunanje politike po Führerjevih nasvetih. Evropska celina in Vzhodna Azija sta danes dva silna činitelja, ki otežkočata anglosaško vojskovanje na vseh koncih in krajih. Angleži in Amerikanci že sami priznavajo težkoče, ki so nastale vsled uspešnega sodelovanja Nemčije, Italije in Japonske z vsemi ostalimi zavezniki v Evropi in v Aziji. Inicijativa, ki jo imajo v rokah mlade velesile, ne dopušča nobenega dvoma o tem, kdo je na vrsti. Anglosašonske sile se morajo povsod ravnati po položajih in okolščinah, ki jih ustvarjajo podpisniki Trojnega pakta. V tej razveseljivi zavesti, ki daje našim vojakom na fronti čudovit pogon, je iskati velik del ponosnih uspehov tako na diplomatičnem kakor tudi na bojnem polju.

**Pozdrav vseh zavednih
Spodnještajercev je**

„Heil Hitler!“

**Vojak žrtvuje svoje
življenje!**

Kaj žrtvuješ Ti ?

Pomisli na to pri cestni zbirki za zimsko pomoč dne 20. in 21. decembra

P. K.-Aufnahme: Kriegsberichter Schneider (Wb.)

Die »sonnige Krim« wurde zur Winterlandschaft. Durch die von Stürmen durchfegte, verschneite Landschaft marschieren rumänische Gebirgsjäger in Richtung Sewastopol

Vojna iz postojank na Vzhodu

Načrtno izboljšanje in skrajševanje fronte vsled prehoda operacij k vojni v postojankah - Vsi boljševiški napadi odbiti - Težki letalski napadi na sovražne čete, zbirališča, komunikacije i. t. d.

Operacije na vzhodni fronti stojijo, kakor poročamo na koncu današnjega poročila, v smislu objave nemškega vrhovnega poveljstva v znamenju zime. Operacije so bile na vseh področjih fronte tudi v preteklem tednu bolj lokalnega značaja, vendar so bili vsi boljševiški napadi povsod prej ali slej odbiti. Nemško letalstvo v tem času ni mirovalo in je po načrtu bombardiralo sovražna zbirališča čet, kolone tankov, komunikacije, železniške proge itd.

Poročilo nemškega vrhovnega poveljstva z dne 14. t. m. pravi, da je nemška artilerija obstreljevala v sevastopolski luki sovražne ladje, prav tako pa tudi Leningrad z dobrim uspehom. V ostalem so se omejevale borbe na odbijanje lokalnih sovražnih napadov. Nemško letalstvo je bombardiralo transporte, kolone in taborišča barak ter je prizadejalo sovražniku težke izgube na ljudeh in materialu.

Dne 15. t. m. je objavilo nemško vrhovno poveljstvo poročilo, iz katerega je razvidno, da so bili na vzhodni fronti sovražni napadi na nekaterih mestih

odbiti, pri čemer je imel sovražnik težke izgube. Letalstvo je uspešno bombardiralo zbiranje sovražnika v kotlini reke Donec, obenem pa tudi železniške cilje med Donom in Donecom. Odredi bojnih letal in strmoglavcev so pod zaščito lovcev razbijali uničevalno po boljševiških tankovskih odredih in dovoznih kolonah srednjega odseka vzhodne fronte. Tu je imel sovražnik zelo težke izgube, zlasti na težkem orožju in vozilih. Tudi v odseku Volhov ter ob Murmanski železnici so bili udarci nemškega letalstva uspešni.

Po uradnem poročilu z dne 16. t. m. je imel sovražnik o priliki lokalnih operacij na več odsekih vzhodne fronte tudi dne 15. t. m. težke izgube. Letalstvo je bombardiralo cilje pri Sevastopolu ter v prostoru okrog Vorošilovgrada. Močni odredi bojnih letal in strmoglavcev so uspešno posegali v borbe na zemlji. V območju Volhova ter na dovozni cesti ob Ladoškem jezero je bil sovražni dovoz težko zadet od nemških bomb. V visokem severu so strmoglavci bombardirali železniške cilje

Izredno zasedanje velesil Trojnega pakta

Popolna harmonija v vseh vprašanjih, ki zadevajo skupno vojno proti anglosaksonskim velesilam

V Berlinu so se dne 15. t. m. sestali pod predsedstvom nemškega zunanjega ministra v. Ribbentrop-a predstavniki v Trojnem paktu zvezanih sil k izrednemu zasedanju. Namen tega zasedanja je bilo stremenje, da bi se v stalnem sodelovanju zajele vse nove naloge, nastale iz skupne vojne proti anglosaksonskim silam.

Za Italijo se je zasedanja udeležil berlinski veleposlanik Dino Alfieri, za Japonsko pa veleposlanik general Hiroši Ošima.

Z nemške strani so bili pri konferenci navzoči vrhovni poveljnik vojne mornarice, veliki admiral Raeder, šef vrhovnega poveljstva oborožene sile Generalfeldmarschall Keitel in državni tajnik za letalstvo Generalfeldmarschall Milch.

V spremstvu zastopnikov treh velesil so se nahajali člani komisij, predvidenih v Trojnem paktu. Zunanji minister von Ribbentrop je pozdravil udeležence v imenu državne vlade ter je nato podal splošen pregled položaja, kakor je nastal po dogodkih zadnjih

dni. Minister von Ribbentrop je v svojih izjavah obrazložil posamezno nove naloge, ki so nastale na političnem, vojaškem in gospodarskem polju. Podčrtal je pomen tesnega sodelovanja treh velesil za doseg skupne končne zmage.

V imenu nemške oborožene sile se je oglašil Generalfeldmarschall Keitel ter je pozdravil japonsko oboroženo silo kot novega tovariškega zaveznika. Pri tej priliki je šef vrhovnega poveljstva nemške oborožene sile izrazil svoje občudovanje nad velikimi uspehi japonskega vojnega vodstva v Pacifiku.

Italijanski veleposlanik Alfieri in japonski veleposlanik Ošima sta v svojih govorih podala mnenje svojih vladnih krogov glede nalog konferencie. Izkazalo se je, da se mnenje Italije in Japonske krije v vseh delih z mnenjem nemške državne vlade. Udeleženci konferencie so nato določili v posameznostih načrt za nadaljevanje in razširjenje skupnih nalog.

Pacifiško brodovje Zedinjenih držav razbito

Ponosno poročilo japonskega mornariškega ministra admirala Šimade - Japonska je z iznenadjenjem dosegla nadvlado na morju in v zraku

Mornariški minister admiral Šimada je podal pred japonskim državnim zborom ponosno poročilo o dosedanjem poteku operacij proti Zedinjenim drža-

na Murmanski železnici, protiletalske baterije in razna taborišča barak.

17. decembra je izdalo nemško vrhovno poveljstvo uradno poročilo, ki se glasi uvodoma sledeče: »V teku prehoda napadalskih operacij k vojni izpostojank v zimskih mesecih, se izvajajo trenutno po načrtu na raznih odsekih vzhodne fronte potrebna izboljšanja in skrajševanja fronte.«

Nemško letalstvo je tudi 16. t. m. z močnimi odredi bojnih in lovskih letal nadaljevalo napade na sovjetske čete v območju Dona ter v srednjem odseku vzhodne fronte. Zbiranja tankov in čet so bila raztepena. Razne baterije so morale utihniti, veliko število vozil je bilo uničenih. Tudi v odseku Volhova je imel sovražnik spricho nemških letalskih napadov težke izgube.

vam, zlasti pa je podčrtal dosedanje velike uspehe japonskega brodovja.

Za Japonsko je bilo odločilnega pomena, tako je izjavil Šimada, da je z iznenadnim napadom na vseh frontah dosegla nadvlado na morju ter v zraku, kar ji je tudi uspelo. Z izbruhom vojne so napadle v ranih jutranjih urah japonske ladje Pearl Harbour, kjer je bilo zbranih osem bojnih ladij in druge težke edinice ameriške vojne mornarice. Tri težke bojne ladje so bile potopljene, štiri druge težko poškodovane. Poškodovane so bile tudi štiri križarke. Pri Honolulu je bil potopljen brščas tudi nosilec letal.

S tem je bila bojna sila pacifiškega brodovja razbita. O priliki istočasnih napadov na otoke Wake, Midway in Guam so bila številna letala uničena. Vsled teh operacij so bile vse strateške zveze med Havaiem in Vzhodno Azijo prekinjene.

Dne 10. decembra je pričelo izkrcavanje na Guam. 12. decembra je bil

otok Guam popolnoma zaseden. Pri tej priliki so japonske sile zaplenile neko petrolejsko ladjo. Gotovo je tudi, da je bila pri Palau-u potopljena ameriška podmornica.

Admiral Šimada je govoril nato o operacijah blizu Malaje ter na malajskem polotoku. Istočasno je omenil, da so velikopotezne operacije na suhem in v zraku tudi v jugozapadnem Pacifiku v polnem teku. 8. decembra zjutraj so se močni oddelki japonske vojske brez izgub izkrcali na Britanski Malaji, medtem pa so letala že v prvi noči napadla letališča in vojašnice v Singapurju in okrog te trdnjave z največjim uspehom.

8. decembra so se vrstili najhujši letalski napadi na filipinska letališča, kjer je bilo takoj uničenih 100 ameriških letal. Naslednje dni so se napadi ponovili, pri čemer sta bili Manila in Cavite močno prizadeti. 10. decembra so se izvršila izkrcanja na Severnem Luconu in 12. decembra na Južnem Luconu. Izkrcane čete so v stanju prodiranja. Amerikanci so izgubili na Filipinih eno podmornico in 228 letal. S tem je večji del ameriške bojne sile na Filipinih zlomljen.

Prav tako so dne 8. decembra pričeli napadi na Hongkong, kjer so japonske čete že dne 10. decembra dosegle vzhodni vhod v luko. 12. decembra je bila potopljena ameriška torpedovka. Topničarke in oborožene trgovske ladje so bile težko poškodovane. V Šanghaju je bila 8. decembra potopljena angleška topničarka, dočim je bila neka ameriška topničarka zaplenjena.

Šimada je zaključil svoje ponosno poročilo z zagotovitvijo, da so bili prvi dnevi v vsakem oziru uspešni. Dne 10. decembra je doživela azijska mornarica Velike Britanije najhujše udarce s potopitvijo admiralske ladje »Prince of Wales« ter bojno ladjo »Repulse«. Prav tako je bil ob vzhodni obali Malaje potopljen velik angleški rušilec.

Vojna z Anglijo

Pretekli četrtek ni bilo v Severni Afriki pomembnejših operacij. Nemška letala so razbila zbirališča angleških tankov in vozil. Pred severoafriško obalo so nemška in italijanska letala z bombami težko poškodovala angleško križarko in nekega rušilca. Šest sovražnih letal je bilo zbitih na tla. Nemški bojni letalci so v noči na pretekli petek bombardirali pristanišče Tobruk in železniške cilje pri Sidi Baraniju.

V času od 3. do 9. decembra je izgubila Anglija 69 letal, od teh 34 v Sredozemskem morju in v Severni Afriki. V istem času je izgubilo nemško letalstvo 18 letal.

Spodnještajerci! Organizacija Steirischer Heimatbund
Vam olajšuje uk nemščine!

V vodovju okrog Anglije je bil pri vzhodu v Bristolski Kanal zadet nek sovražni rušilec z bombami tako težko, da je računati z njegovo potopitvijo. V noči na 14. t. m. je nemško letalstvo z uspehom bombardiralo vojaške cilje na vzhodni obali Anglije.

Sovražnik je pri poizkusih poletov preko Kanala izgubil sedem letal.

V Severni Afriki so nemško-italijanske čete zapadno od Tobruka odbile angleške napade in uničile več baterij ter 11 tankov. Nemški in italijanski strmoglavci so prizadejali sovražnim motoriziranim kolonom velike izgube. V letalskih borbah je bilo sestreljenih 15 letal brez lastnih izgub. Nemška bojna letala so v prostoru okrog Tobruka uspešno bombardirala vzletišča, skladišča ter kolone tankov in vozil.

V Egejskem morju je bila neka angleška podmornica z vodnimi bombami tako težko poškodovana, da je računati z njeno potopitvijo.

Po poročilu z dne 15. t. m. so bili v Severni Afriki vsi sovražni napadi odbiti. Nemški in italijanski odredi strmoglavcev so z bombami najtežjega kalibra obsipavali sovražne kolone in baterije jugozapadno od Tobruka. Na nekem vzletišču je zgorelo skladišče goriva.

Nad atlantiško obalo je bilo sestreljenih dvoje angleških letal.

Do težkih obrambnih bojev je prišlo zapadno od Tobruka po poročilu z dne 16. t. m. V protinapadih so razbile nemško-italijanske čete močne sovražne edinice. Več sto Angležev je bilo ujetih, med njimi nek brigadni general. Nemške in italijanske čete so zaplenile večje število tankov in topov. Nemška bojna letala so z zažigalnimi bombami vpepelila pristaniške naprave v Tobruku. Nadaljni napadi so se koncentrirali na važno železniško točko Abu Saidan v Severnem Egiptu.

Neka podmornica pod vodstvom Kapitanleutnanta Paulsena je v vzhodnem Sredozemskem morju napadla neko brodovje angleških križark ter je s torpedom potopila neko križarko. Zadeta križarka se je prelomila po strašni eksploziji ter se je potopila v par minutah.

Nemška bojna letala so v noči na 17. t. m. bombardirala južno obalo Anglije, zlasti pa pristaniške naprave in oskrbovalne industrije v Plymouthu in Doverju. V vodovju severovzhodno od Fraserborougha je bila neka srednja trgovska ladja z bombami poškodovana.

Obrambne borbe zapadno od Tobruka so se tudi 16. t. m. nadaljevale z nezmanjšano močjo. Hudi sovražni napadi pri Bardiji so bili odbiti s precejšnjimi izgubami za sovražnika.

»Marburger Zeitung« je uradno glasilo organizacije »Steirischer Heimatbunde«. Naroča se pri »Verlag der Marburger Zeitung«, Marburg, Badgasse 6, Postscheckkonto 54.608.

„Anglija in Amerika sta onemogočali ureditev Vzhodne Azije!“

Cesar Hirohito je v torek otvoril izredno zasedanje japonskega parlamenta - Zunanji minister Togo o vojni krivdi plutokratskih velesil

V ponedeljek se je sestel japonski državni zbor k izrednemu zasedanju. Na dnevnem redu so bili važni sklepi v zvezi z vojno v območju Tihega oceana. Cesar Hirohito je prišel na sejo v uniformi japonskega generala. Najprej je cesar otvoril zasedanje in nato prečital poslanico japonskemu narodu. Za njim sta povzela besedo ministrski predsednik general Tojo in zunanji minister Togo. Oba državnika sta pri tej priliki podala važne izjave o obrambni vojni Japonske proti imperijalističnim plutokracijam.

Cesar je v svoji poslanici uvodoma ugotovil, da si krona želi nove ureditve Azije. Toda Anglija in Amerika sta hoteli Japonski to njeno misijo preprečiti. Japonska je morala radi tega seči po meču. Izredno obžalujem, da se moramo vojskovati, na drugi strani pa z veseljem ugotavljam, da je sodelovanje s prijateljskimi narodi vedno tesnejše.

Na poslance je cesar naslovil poziv, naj se v teh izrednih časih zavedajo svoje posebne odgovornosti. V tem smislu da naj obravnavajo vojaški budžet in vse izredne ukrepe vlade.

Nato je imel ministrski predsednik general Tojo dolg govor, v katerem se je najprej bavil s pogajanjmi, ki jih je Japonska pred izbruhom vojne vodila z Zedinjenimi državami. Obrazložil je natančno, zakaj Japonska ameriških zahtev nikakor ni mogla sprejeti in zakaj je prišlo do vojne. Japonska si je goreče želela miru, toda ni imela nobenega drugega izhoda. To je bil vzrok, da je cesar dne 8. decembra Zedinjenim državam in Angliji napovedal vojno. V manj kot desetih dneh — tako je dejal Tojo — so bile najvažnejše postojanke sovražnika predrte. Glavnina ameriške mornarice, ki ima svoje oporišče na Havaju, je uničena. Glavnina angleške mornarice Daljnega vzhoda je potolčena. Obkro-

ževalna fronta proti Japonski je na raznih mestih že vrta, in tudi ta fronta se na najboljši poti približuje zlomu. Tojo je pohvalil vojsko in mornarico ter je omenil dejstvo, da vstane Japonska kot en mož, kadarkoli je narod tik pred kako krizo. V 2600 letih svoje zgodovine še Japonska ni bila poražena. Tojo je izrazil prepričanje, da bo japonski narod vzel vsa bremena te vojne nase, da bi v nerazrušljivi veri prispeval h končni zmagi. Japonska pozdravlja zavezniško Mandžurijo in Kitajsko, obenem pa tudi Francosko Indokino in Tajland (Siam), s katerima državama jo vežejo nove pogodbe medsebojne pomoči. Obžalovati je, da vlada v Cungkingu (maršal Cangkajšek) nadaljuje svoj odpor, pa tudi Japonska ne bo proti Cungkingu zmanjšala svojega odpora. Tojo je končno omenil Nemčijo in Italijo ter je dejal, da Japonska v zvestem zavezništvu ne bo položila orožja vse dotlej, dokler Zedinjene Države in Anglija ne bosta na tleh.

Zunanji minister Togo je nato označil zvezo med Japonsko, Nemčijo in Italijo kod dogodek največjega zgodovinskega pomena. Niti najmanjšega dvoma ne more biti o tem, da bo sodelovanje teh treh velesil rodilo največje uspehe. Vojna se bo nadaljevala s strani Japonske v najtesnejšem sodelovanju z Nemčijo in Italijo do zmagovitega konca. Tu ne gre le zato, da se vzpostavi samo pravičnost, nego da se zajamči tudi nov red, z njim pa trajnost svetovnega miru. Od izida te vojne — tako je povdaril japonski zunanji minister — ne zavisi samo vzpon ali propast japonskega carstva in Vzhodne Azije, temveč usoda celega sveta. Za dosego tega cilja je treba v notranjosti vzeti vsako žrtev na sebe, na zunaj pa še tesneje povezati odnose z zavezniški in prijateljskimi državami. Japonska veruje neomajno v svojo zmagi.

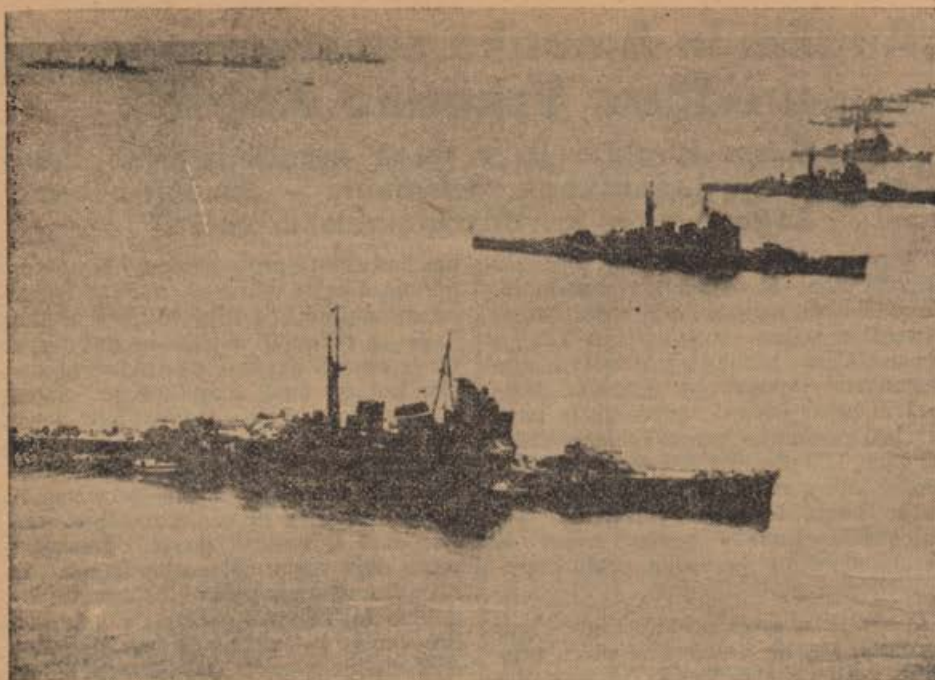
Pet evropskih držav je Ameriki napovedalo vojno

Bolgarija, Slovaška, Madžarska, Hrvatska in Romunija so napovedale Rooseveltovi Ameriki vojno

Te dni so vlade Bolgarije, Slovaške, Madžarske, Romunije in Hrvatske v smislu določil Trojnega pakta napovedale vladi Zedinjenih držav vojno stanje. Pet držav, ki se priznavajo k vodilnim idejam Trojnega pakta, je torej manifestiralo spoznanje, da v Evropi ne more priti do pravega miru vse dotlej, dokler ni Nemčija kot vodilna sila kontinentalne Evrope skupno z za-

vezniško Italijo zmagala na celi črti ter uničila upliv židovsko-plutokratskih anglosaških sil. Kakor pravi »Deutsche diplomatisch-politische Korrespondenz« povsem pravilno, so te države spoznale vso grozečo nevarnost, ki se zaganja v Evropo: na vzhodu boljše vizem, na zapadu plutokracijo. Imenovane države so spoznale, da je bila Nemčija v polnem pravu, ko je iz Füh-

(Weltbild-Archiv)

Zum Krieg im Fernen Osten. Das Bild zeigt uns japanische Kriegsschiffe in der Bucht von Tokio

rerjevih ust napravila neznosnemu stanju, povzročeni zaradi Rooseveltove vojne politike, konec. Rooseveltova Amerika je sprožila japonski napad, ker je v vseh pogajanjih odrekala Japonski pravico do življenjskega prostora v Aziji. Poleg tega je zahtevala Amerika, naj Japonska vojaško izprazni področja, ki se Zedinjenih držav s stališča življenjskega prostora sploh ne tičejo.

Kar se pa tiče vojnega stanja med Ameriko in osovinskimi silami, je itak vse tako jasno, da ne potrebuje nikakega pojasnila več. Roosevelt in njegovi oprode so uravnavali vse svoje politično stremeljenje in hotenje tako, da je moralo priti do vojne. Rooseveltovi ministri so v svojih številnih izjavah proglašali uničenje osovinskih sil kot političen program Zedinjenih držav. Ko je dal Roosevelt svojim vojnim ladjam povelje, naj povsod in takoj streljajo na edinice nemškega vojnega brodogradništva, ni nihče več dvomil o vojnih ciljih ameriškega predsednika. Na vse Rooseveltove provokacije sta dali Nemčija in Italija odgovor, ki so ga sedaj sopolpisale tudi uvodoma imenovane države. Eno je važno: Rooseveltu se nikdar in nikoli ne bo posrečil dokaz, da so bile Zedinjene države bodisi na vzhodu ali na zapadu kjerkoli ogrožene. Tako je sedaj Roosevelt razkrinkan in razgaljen kot vrhovni mojster vseh vojnih hujskačev in priganjačev. Predzident Zedinjenih držav je demaskiran kot nasilnik, ki se je odločil ne le za uničenje velikih kulturnih narodov, temveč tudi za izročitev evropske celine v žrelo boljše vizma.

V Zedinjenih državah ne manjka ljudi, ki najostreje obsojajo svojega predsednika. Roosevelt je dajal kot nekdanji volivni kandidat vse mogoče obljube glede vzdrževanja miru. Namesto

Nachschub durch die Wüste - die Hauptsache!

Von Kriegsbericht
Dr. Ulrich Barthold

PK. West-Ägypten ist ein unwegsames Land. Genau so unwegsam wie das angrenzende Libyen, mit dem es landschaftlich zusammengehört. Man hat einfach einen Strich auf der Karte gezogen, und so verläuft eben die Grenze. Bei Sollum standen sich die deutsch-italienischen und britischen Streitkräfte gegenüber, als die Offensive in Nordafrika begann. Weiter westlich, an der Küste, liegt Tobruk, wo britische Streitkräfte eingeschlossen sind. Der britische Offensivplan geht offenbar dahin, diese Kräfte zu entsetzen und gleichzeitig so weit nach Westen vorzustoßen wie möglich. Hierbei operierten die britischen Streitkräfte gleichzeitig vom Sollum-Raum und aus der Wüste her.

garancije miru je podaril sedaj Roosevelt, slično kakor Churchill svojim Angležem, tudi Amerikancem »prekrasno vojno«. Prve sadove te vojne so Amerikanci že okusili na Filipinih, Guamu in v Pacifiških vodah. Vsa znamenja kažejo, da Rooseveltu japonski udarci prav nič ne dišijo. Zelel si je brez dvoma vojno, toda prišla je prehitro. Njegova vlada še ni bila pripravljena nanjo, pa se je že sprožila. Niti način te vojne niti trenutek ne odgovarjata željam gospoda predsednika. Juho, ki jo je skuhal Roosevelt, morajo sedaj v vrelm stanju jesti njegovi Amerikanci. Pa tudi to še ni vse. Njegov mornariški minister Knox se je še nedavno šopiril s trditvijo, da ni več daleč trenu-

In dem Gebiet der ägyptisch-libyschen Küstengebirge mit ihrem wüstenartigen Hinterland kommt es vor allem auf den Nachschub an. Er muß in erster Linie funktionieren. Die Engländer haben eine Eisenbahn, die von Ägypten her bis südlich von Sidi Barani nach Westen führt, für ihren Nachschub zur Verfügung. Diese Bahnlinie mußte vor allem gestört werden. Der Befehl lautete deshalb: Luftstreitkräfte auf die Nachschub-Bahn anzusetzen!

Die Ausführung

Jeder Flugzeugführer erhält einen genauen Auftrag. Die Beobachter haben alles Wissenswerte auf ihren Karten eingetragen. Die Funker sind über dem Funkverkehr unterrichtet, und die Bordschützen prägen sich vor allem noch einmal die Mahnung des Staffelpapitäns ein, auf Nachtjäger zu achten.

Die nordafrikanische Küste ist in fahles Mondlicht gehüllt. Was am Tage rotbraun leuchtete, ist jetzt eine fast unterschiedlose Ebene mit helleren und dunkleren Tönungen von unbestimmter Farbe. Die Sterne am Himmel lassen das Bild noch unbestimmter erscheinen. Helle Sterne sind leicht mit künstlichen Lichtern am Horizont zu verwechseln. Also nochmals: aufpassen! Die Munitionstrommeln sind auf die MG's aufgesetzt. Aber nicht eher schießen, als unbedingt nötig ist!

Da — Flakfeuer am Horizont! Das ist Tobruk. Da schießt die Flak auf unsere Stukas, die vor uns zum Angriff auf die englischen Stellungen bei Tobruk gestartet sind. Rote und weiße Leuchtspur zieht am Himmel und verlischt im Raum. Ein stilles Schauspiel von uns aus gesehen. In Wirklichkeit Angriff und Abwehr in harter Folge.

Sollum erscheint — wieder am Flakfeuer zu erkennen. Jetzt biegen wir bald ein. Aha — dort unten ist durch die Wolkendecke die Küste zu erkennen, eine charakteristische Bucht. Rechts muß Sidi Barani liegen. Also weiter nach Süden, noch etwa zehn Minuten. Es ist schon spät am Abend, zu Hause werden sie schon in den Betten liegen.

Über dem Verschiebebahnhof

Wo ist der Verschiebebahnhof, die Gleisanlagen, die wir angreifen sollen?

tek, ko bo ves Pacifik očiščen Japoncev. Kdo sedaj čisti, je drugo vprašanje. Če bodo Japonci čistili v dosedanjem tempu, bodo Filipini kmalu pod japonsko oblastjo. Roosevelt je v pacifiška oporišča vtaknil težke milijone dolarjev, ki bi jih sedaj/kje drugje vse boljše potreboval. Kje je sedaj Rooseveltova ofenziva? V par dneh se nahajajo Zedinjene države v Pacifiku v obupni obrambi. Časi so resni za Zedinjene države in zdi se, da se jim šele sedaj pričenja svitati. Amerika je zagazila globoko v položaj, ki ga niti slutila ni. Japonski udarci so vsekakor krepko zdravilo za Roosevelta, ki se bo sedaj menda kmalu predramil iz svoje napihnjene megalomanije.

(Scherl-Bildarchiv)

Generalfeldmarschall Eduard Freiherr v. Böhm-Ermolli ist im hohen Alter von 85 Jahren gestorben. Der Führer und Oberste Befehlshaber der Wehrmacht hat ein Staatsbegräbnis für den Verwungen befohlen. Der Staatsakt aus diesem Anlaß fand am 14. d. M. vor der Wiener Hofburg statt, worauf der Sarg zur Bestattung nach Troppau überführt wurde.

Verdammt — nichts zu erkennen! Also weiter gesucht. Der Flugzeugführer läßt nicht nach. Acht Augen suchen, suchen in dieser Nacht die Bahnlinie in Ägypten. Wir müssen sie bald gefunden haben. Nach der Zeit gerechnet, sind wir schon am Ziel. Aber die Wolkendecke ist nur wenig aufgerissen und läßt wenig von der Erde sehen. Andererseits dürfen wir nicht zu tief heruntergehen, da wir noch stürzen wollen, um die Bomben abzuwerfen.

Flugzeugführer und Beobachter sprechen miteinander. Nur wenige Worte werden getauscht. Die Spannung wächst immer mehr. Teilnahmslos sieht der Mond auf uns herab. Am Boden ist jetzt mehr zu erkennen. Hin und her gehen die Augen. Angestrengt suchen wir zwischen hellen und dunklen Tönen die Bahnlinie herauszufinden. Endlich ist sie eindeutig erkannt. Die schwierigste Arbeit ist getan. Jetzt kommt die Ausführung. Wir stürzen. Der Flugzeugführer fängt die Maschine ab. Vier Bomben sausen nach unten. Vier weiße Rauchsäule wachsen unmittelbar neben der dunklen Linie empor. Die Bahn ist getroffen.

Unter uns wird es lebhaft. Eine Stunde haben wir der feindlichen Flak etwas vorgebrommt. Jetzt will sie zeigen, daß sie auch etwas kann. Durch meine Scheibe sehe ich die Leuchtspur der Flakgranaten hochziehen. Die nächsten zehn Minuten entscheiden über unser weiteres Schicksal. Aber wir kommen davon. Sieben leichte Flaktrefler haben wir an der Maschine, wie wir am nächsten Tag feststellen. Die Bahnanlagen dürften etwas mehr abbekommen haben.

Wieder zu Hause

Nach der Landung essen wir noch etwas in unserer Unterkunft. In einem

Oborožena sila Nemčije

Kakor znano, se je po svetovni vojni z mirovnim diktatom v Versailles-u z dne 22. junija 1919 Nemčijo prisililo, da je morala odpraviti vojaško obvezo ter se popolnoma razorožiti. Dovolilo se ji je držati samo plačano, iz prostovoljcev sestavljeno vojaštvo. To armado je Nemčija organizirala tako, da so podčastniki in vojaki služili po 12, častniki pa po 25 let. Nazivali so jo Reichswehr — po našem državna bramba — ki ni smela biti močnejša kakor 100.000 mož suhozemske armade in 15.000 mož vojne mornarice. Versailles-ki diktat je Nemčiji hkrati prepovedal vsako držanje letalstva in podmornic. Pod državno brambo ali Reichswehr se je razumelo armado in vojno mornarico skupaj. Vrhovno poveljstvo te državne brambe je bilo v rokah državnega predsednika.

Akoravno so se po mirovni pogodbi tudi zmagovalci obvezali, da se bodo kakor Nemčija tudi oni popolnoma razorožili, se te obveze niso niti najmanj držali. Ne samo, da so ostali oboroženi in se polastili po razpuščenem nemški oddanega orožja, temveč so svoje oboroževanje celo stalno spopolnjevali. S tem so sami kršili mirovno pogodbo, Nemčiji pa istočasno nehote odvzeli tozadevno obvezo, da je, ozirajoč se na to dejstvo, pod nacionalsocialistično vlado lahko

začela preurejevati svojo oboroženo silo.

Tako je dne 16. marca 1935 izšel zakon o obnovi oborožene sile, ki je uvédel vojaško obvezo ter organiziral stalež nemške armade v mirovnem času. Postavilo se je 12 korov in 36 divizij. Nadaljnji razvoj je prinesel takozvani brambni zakon ali Wehrgesetz od 21. 5. 1935, ki je v Ostmarki tudi že od 17. 6. 1938 veljavi. Po tem zakonu se oborožena sila deli v tri dele: v armado, vojno mornarico in letalstvo. Vrhovni poveljnik celokupne oborožene sile je Führer, ki vodi to poveljstvo že od 4. 2. 1938 neposredno in osebno, medtem ko se je dotakrat s to funkcijo pooblaščalo državne ministre.

Führer je kot vrhovni poveljnik oborožene sile postavil za poveljnika armade Generalfeldmarschall-a Brauchitsch-a, za poveljnika vojne mornarice Großadmiral-a Raeder-ja in za poveljnika letalstva Reichsmarschall-a Göring-a. Kot vojaški štab Führer-ja in enotno poveljujočo oblast se je ustanovilo takozvano Oberkommando der Wehrmacht (vrhovno poveljstvo oborožene sile), ki mu načeljuje Chef des Oberkommandos (šef vrhovnega poveljstva) in sicer Generalfeldmarschall Keitel. Njegov položaj je v rangi državnega ministra. Naloga vrhovnega poveljstva je, da v mirnem času po navodilih Führer-ja pripravlja obrambo države, v vojnem času pa razen svojih funkcij kot poveljstvo odločujoče sodeluje v celokupni državni upravi.

Splošna vojna obveza velja za vse moške, v vojnem času pa obvezuje nemško ljudstvo vključno žen k službovanju ljudstvo in domovini. Brambna obveza traja v miru od dovršenega 18. do dovršenega 45. leta starosti. V vojni in v posebnih potrebah se pa k temu lahko pritegne še mlajše in starejše letnike. Častniki so ne ozirajoč se na starost obvezni služiti, kadar se jih vpokliče.

Služba v oboroženi sili je častna služba nemškemu ljudstvu. Od te službe so izključeni židje, nadalje s težkimi ječami in radi državi sovražnega delovanja predkaznovani ter tisti, ki so za vojaško službo nesposobni. Vojaška služba obsega aktivno službo, ki traja 2 leti — navadno od 20. leta naprej — ter iz vojaške službe v stanju dopusta. (Wehrdienst im Beurlaubenstande). Med slednje se šteje vojaške obveznike po odsluženju aktivne vojaške službe do 35. leta starosti, nadalje nadomestno rezervno (Ersatzreserve) iz vojaških obvezancev do 35. leta starosti, ki niso aktivno služili ter iz domobrambe (Landwehr), ki jo tvorijo vojaški obvezniki od 35. do 45. leta starosti.

Predpogoj za aktivno vojaško službo je dovršenje delovne obveze, ki je določena z zakonom o državni delovni službi (Reichsarbeitsdienstgesetz) z dne 26. 6. 1935.

OK.-Aufnahme:

Kriegsbericht Rebhan (Wb.)

Diese Brücke wurde von den Bolschewisten zerstört. Doch auch über die Trümmer ist rasch ein behelfsmäßiger Übergang geschaffen worden

Schrank schläft eine kleine Schildkröte. Draußen träumen Dattelpalmen im Mondlicht zwischen weißen Häusern. Ein paar Mal zwischendurch gibt es Fliegeralarm. Auch der Tommy feiert sein Advent in den Lüften. Dann schlafen wir einen tiefen Schlaf auf den Feldbetten. Acht Stunden waren wir in der Luft. Am nächsten Morgen wird

Naroči „Štajerskega Gospodarija“!

über den Einsatz gesprochen, während wir an der Straße auf den Wagen warten, der uns zum Flugplatz bringen soll. Vielleicht starten wir morgen wieder zum Angriff auf die Bahnlinie. Vielleicht auch auf andere Ziele? Jedenfalls sind wir bereit. Das ist das Entscheidende.

Spodnještajerc je kot vojak bil vedno junak

V svetovni vojni med deseto bitko na Soči maja 1917 se je prostovoljni strelski bataljon Marburg IV v svojih postojankah od zliva Zdobe do Sv. Ivanu ob reki Timavi prav posebno odlikoval. Vsi ti vojaki, sami prostovoljci, stari komaj 16—18 let so se pred sovražnikom takrat pokazali izredno hrabre in požrtvovalne.

Gefreiter Podgoreletz, doma nekje pri Friedau-u, je nekega večera med imenovano bitko dobil povelje, da s svojo desetino drži postojanko prve bojne črte ob cesti iz mesta Monfalcone proti gradu Duino. Podgoreletz je s svojimi možmi točno zavzel svoj določen položaj, da bi odbil sovražni naskok pehote, ki se ga je za dotično noč pričakovalo kot ponoven poskus v prednoči izjalovljenega in odbitega.

Tako po prvem mraku je sovražna artilerija začela z bobnečim ognjem obdelovati vse v bataljonskem odseku se nahajajoče postojanke. Artilerijski ogenj je bil tako silovit, da je moralo vse razen redkih dobro zaščiteneh opazovalcev v kaverne, v kolikor so pač bile na razpolago. Točka, ki jo je zasedel in držal Podgoreletz, pa ni imela kavern, še strelskega jarka ne, ker ga je artilerijski ogenj razbil in zravnal. Celo noč je Podgoreletz bil s svojimi ljudmi izpostavljen sovražnemu razsvetljevanju z žarometom in raketami ter na ta način kot dobro viden cilj od sovražnega topništva in metalcev min obstreljevan. Treskalo in pokalo je nad, med, pred in za njimi. Fantje so ležali na svojih mestih brez vsakega kritja ali zaščite. Dobra polovica desetine je v kratkem našla svojo smrt.

To pa Podgoreletz-a ni oviralo, da bi ne izvršil svoje naloge, ker v ničemur ni hotel zaostajati za svojimi tovariši

v bataljonu, ki so se vsi hrabro držali. Svoj položaj je držal s preostalimi naprej in naj pride karkoli. Od bojev mož proti možu v prejšnji noči so še ležala nepokopana trupla padlih nasprotnikov v bližini. Te za svojo domovino izkrvalele može so si Podgoreletz in njegovi tovariši nanosili skupaj ter jih položili tako, da so jim bili nekaka maska ali krinka in deloma tudi kritje, za katero so se skrivali. Ker je pa sovražnik neprestano bobnal na eden in isti odsek, je Podgoreletz v teku nadaljnje noči izgubil še par svojih spodnještajerskih junakov. Granate so jih smrtno poškodovale, nakar so za vedno ostali v družbi mrtvih nasprotnikov. Le petina telesno in živčno popolnoma izrabljene mrtve straže s Podgoreletz-om vred je preživela tisto strašno noč. Ko je proti jutru utihnila sovražna artilerija, je druga desetina zamerjala ostanek straže.

Naloga Podgoreletz-a je bila, v slučaju napredovanja sovražne pehote z ročnimi granatami, bajoneti in strojnico braniti — kar bi bil seveda tudi obranil — svojo postojanko in cesto. Ker pa do tega ni prišlo, je s svojo peščico vojakov na nepojmljivo nevarnem položaju preстал eno najtežjih in najnevarnejših noči, ki jo je pa hkrati imenoval za najbolj srečen dan v svojem življenju, ker je izvršil odrejeno mu nalogo in dolžnost ter kljub vsemu ostal živ in zdrav.

Podgoreletz ter njegovi padli, ranjeni in preživeli junaki so za ta hrabra dela bili odlikovani, kakor so bili odlikovani vsi vojaki njegovega bataljona, ker so se na drugih točkah v isti bitki sijajno obnesli. »Spodnještajerci so pač junaki« — je izjavil poveljnik bataljona, ko so mu poročali o slučaju Podgoreletz-a.

Vladavina Velike Nemčije

Ko je dne 2. avgusta 1934 umrl državni predsednik Hindenburg, so ukinili položaj in urad Reichspräsident-a ali državnega predsednika ter ga združili z uradom in funkcijo državnega kancelarja (Reichskanzler). Tako je postal Adolf Hitler, ki je takrat bil že državni kancelar, državni poglavar Velike Nemčije. Njegov uradni naziv je: »Der Führer und Reichskanzler« (voditelj in državni kancelar). V meddržavnih zadevah podpisuje Führer kot nemški državni kancelar. Njegove pravice in pooblastila so ljudsko-pravno zastopstvo države na zunaj, pri čemur ima tudi pri sklepanju meddržavnih pogodb v državnopravem pogledu popolnoma svobodne roke.

Na podlagi člena 47 ustave in § 3 zakona o državnih obrambi z dne 21. 5. 1935 je Führer vrhovni poveljnik celokupne oborožene sile. V delokrog Führer-ja spada tudi izdelovanje in objavljane državnih zakonov, imenovanje in odpušcanje državnih ministrov, pri čemur ni na ničesar vezan. Za imenovanje državnih urad-

nikov je kompetenten Führer in sicer postavlja uradnike višjih skupin sam, za postavljanje nižjih je pa pooblastil razne druge urade. To velja za posredne in neposredne državne (deželne) uradnike. Führer imenuje in odstavlja državne namestnike (Reichstatthalter), on lahko podaljša izjemno stanje in razpusti državni zbor (Reichstag). Pomilovanja in ustavljanja sodnih postopkov (abolucija) je tudi pravica, ki gre samo Führer-ju.

Popisano pomeni, da so v Nemčiji za stalno združili urad in funkcije državnega predsednika z uradom in funkcijami državnega kancelarja. Iz urada državnega predsednika je nastal urad vrhovnega voditelja nemškega ljudstva. Adolf Hitler je dosmrtni državni poglavar Nemčije. Nikdo ga ne more odstaviti in nikdo obtožiti. Njegovi vladni akti ne potrebujejo nikakih sopodpisov. Pri tem je pa vprašanje njegovega zastopstva še odprto. V času njegove odsotnosti ob združitvi Ostmark-e z Nemčijo, ga je zastopal Reichsmarschall Hermann Göring. Tudi o vpra-

šanju nasledstva še ni zakona. Za časa trajanja sedanje vojne je Führer odredil Reichsmarschall-a Göring-a za svojega prvega naslednika.

Državno vlado sestavlja Führer in državni kancelar. Pri tem ni Führer, kakor svoječasno predsednik, vezan na kakšne predloge ali omejitve. Državna vlada je svetovalec Führer-ju, ki sklepa, upošteva jo in čuvajoč načela Führer-ja, zakone in državne odredbe.

Državni zbor ali Reichstag je edina politična korporacija zastopnikov, ki je pa značaj zastopnikov ljudstva po demokratično-parlamentarnih pojmihi na celi črti izgubila. Državni zbor predstavlja popolnoma složno in enotno skupino. Izvoli ga ljudstvo po edini kandidatni listi, ki jo postavi nacionalsocialistična nemška delavska stranka. Trenutno šteje 903 poslancev.

Državni zbor je zakonodajni organ države, ki je pa pravice izdajanja zakonov s pooblastilnimi zakoni prenesel na državno vlado. Tudi njegov zakon o novi zgraditvi države prepušča državni vladi pravico, izdajati ustavne zakone brez vseh omejitev. Reichstag je pod nacionalsocialistično vladavino izdal samo štiri zakone in sicer pooblastilni zakon, zakon o obnovi države z dne 30. 1. 1934, takozvane nürnberške zakone (Nürnberger Gesetze) z dne 15. 9. 1935 ter zakon o združitvi Danzig-a z Nemčijo.

Državni zbor je zbornica, ki je državni vladi pri posebnih važnih odločitvah svetovalnica. Hkrati je to forum, kjer Führer podaja odločujoče izjave, namenjene nemškemu narodu in zunanjemu svetu. Državni zbor razpušča Führer in državni kancelar.

Z odlokom Führer-ja z dne 30. 8. 1939 za časa trajanja vojne ustanovljen ministrski svet za državno obrambo (Ministerat für die Reichsverteidigung) je šteti kot nekaj začasnih pomožnih del državnega vodstva, v kolikor si Führer pravic odločanja ne pridži za sebe. Ta ministrski svet lahko izdaja odredbe z zakonito močjo, je pri tem torej poleg državne vlade in državnega zbora tudi zakonodajalec. Glavna naloga mu je enotno vodstvo uprave in gospodarstva. Delo mu olajša sodelovanje vseh vrhovnih civilnih in državnih oblasti (notranje zadeve, pravosodje, gospodarstvo, vzgoja, izobrazba ljudstva) pod enim generalnim pooblaščenjem za državno upravo in sicer dr. Frick-om ter sodelovanje gospodarskega ministrstva in državne banke pod enim generalnim pooblaščenjem za gospodarstvo, dr. Funk-om, ki oba lahko izdajata državne odredbe.

V zadevah zunanje politike je šteti k državnim organom še tajen kabinetni svet (Der geheime Kabinettsrat), ki šteje trenutno 7 članov. Freiherr von Neurath mu je predsednik; Göring, Brauchitsch, Raeder, Keitel, Ribbentrop, Goebbels in Lammers so pa člani.

»Usodna borba Evrope na Vzhodu«. Pod tem geslom so otvorili te dni v Zagrebu razstavo, ki prikazuje borbo osovinskih sil in njih saveznikov proti boljševizmu. Pred razstaviščem so bile na dan otvoritve postrojene častne čete nemške, italijanske in hrvatske vojske. Te čete sta skupno pregledala maršal Kvaternik in nemški poslanik v. Kasche, ki sta prevzela tudi častno pokroviteljstvo razstave.

Vojaško letališče gradijo USA v Surinam-u na nizozemski koloniji Guayana v Ibero-Ameriki, ki so ga nedavno proti vsem mednarodnim pogodbam vojaško zasedli.

GOSPODARSTVO

Več krompirja in sladkorne pese!

Podlago za intenzivno kultiviranje zemlje tvori gojitev krompirja in sladkorne pese. Zato je državni prehranjevalni stalež že v prvem letu pridelovalne bitke izdal parolo: povečanje njiv s krompirjem in sladkorno peso. Čim več se hoče iz zemlje prigospodariti, tim več se mora saditi imenovana dva pridelka, ki prinašata tri do štirikrat več redilnih vrednosti kakor krmilna žita. Razen tega je dokazano, da je splošna storitvena možnost kmetij velika le tam, kjer pridelujejo mnogo krompirja in pese. Temu je dodati še dejstvo, da so ti pridelki najboljša priprava za dobre žitne pridelke.

Razlogi, ki zahtevajo, da se v novem vojnem letu pridelovanje sladkorne pese in krompirja še poveča, so na dlani. Potrošnja krompirja se je med vojno neverjetno povečala. 23 milijonov ton krompirja se je v tekočem letu stavilo za prehrano ljudstva na razpolago. To je okrog 10 milijonov ton več, kakor se ga je povprečno konzumiralo v zadnjih letih pred sedanjo vojno. Teh deset milijonov ton ne pomeni samo uspeh kmetijske produkcije, temveč tudi uspeh prometnih in transportnih sredstev.

Da je v Nemčiji vse to uspelo, je zasluga vpostavitve izrednih delovnih sil, ki so pomagale v kmetijstvu. Pri-

delovanje krompirja in sladkorne pese zahteva ogromno dela. Kljub temu je nemško kmetijsko delo završilo dodeljeno mu nalogo, povrh pa še povečalo krompirjeve nasade, produkcijo sladkorne pese pa zvišalo za 100%. Povečanje nasadov sladkorne pese je prav posebne važnosti. Listje in glave sladkorne pese, predvsem pa izdelki industrijske predelave, to je, polnovredne zrezke sladkorne pese ter suhi in mokri zrezki so danes najvažnejša krmila za mlekarice. Iz sladkorne pese pridobljena krmila so stvarno odločujoča podpora v pridelovalni bitki mleka in je zmagovanje sedanje oskrbe ljudstva z mlekom in mastjo v glavnem zaslugi teh pridelkov.

Naloga, povečati sedanje površine nasadov sladkorne pese in krompirja, je v posameznem težka. Zmogljivost nemškega kmetijstva je pa od tega odvisna. Krompir in sladkorna pesa nista samo pridelek, ki ga uporablja potrošnik. Oboje služi tudi za predelavo v industriji, ki nam izdeluje važna živila in surovine. Krompir in pesa sta tudi odločujoča za živinorejo, od katere imamo meso in mast. Za izvršitev te naloge se mora vsaka kmetija Nemčije z vsemi svojimi silami potruditi. Zato pa povečajmo nasade krompirja in sladkorne pese!

× **Določitev cen rokodelcem na Spodnjem Stajerskem.** V odredbenem in uradnem listu šefa civilne uprave na Spodnjem Stajerskem številka 54 z dne 11. decembra 1941 je izšel odlok ki določa, kako in kakšne cene smejo rokodelci za svoje storitve zahtevati in stranke plačati.

× **Tovarne in zamenjalci ledinega olja.** Prehranjevalni urad političnega komisarja mesta Marburg razglašja v dnevniku »Marburger Zeitung«, da so za področja mesta in Landkreisa Marburg, določene sledeče tovarne oziroma mlini: Thomas Krausz, Fraenheim, Johann Westiak, Fraenheim, Paul Pivetz, Selldorf bei Ober-Pulsgau, Gert. Hochmüller, Marburg ter Franz Grasnitz, Tresternitz, dovoljeni za predelavo semen v olje. Kot zamenjalci pa pridejo v poštev: Scheff, trgovina, Egidi, Karl Sima, Pölschach-Höllendorf, Fanni Hrepeunik, Gono-bitz, Anton Zplichal, Waldegg, Bäuerliche Warengenossenschaft, Windischgraz, in Hartwig Schober, Mahrenberg. Vsi pridelovalci oljaric se za svojo potrebo lahko poslužujejo gore navedenih mlinov oziroma menjalnic. Pravico imajo na 12 kilogramov olja za vsako osebo na leto.

× **Razširjenje nasadov krompirja in pese** se je v Nemčiji v splošnem izkazalo kot delno povečanje kmetijske produkcije. Kakor znano, je krompir najbolj hvaležen za gnojila, pri tem pa še nosilec kulture za lahko zemljo, posebno v ubogi pečeni zemlji, ki jo najdemo na Vzhodu Nemčije in drugod. Danes imajo v Nemčiji dobre njive tudi tam, kjer je nekoč rastel skromen bor. Gojitev rži, lupin in krompirja ter s tem povezano gnojenje z dušikom je tako izkrceno zemljo pripravilo za dobičkanosno izkoriščanje.

× **Japonska** je imela leta 1938 112.300 obratov, v katerih je delalo 3.210.000 ljudi. Vrednost produkcije je dosegla 19 in pol milijard jen.

× **Veelelektarno gradnjo** ob vodi Indalsälven v Jämtland-u na Švedskem. Gre za poglobitev 11 metrov globokega naravnega vodopada na 30 metrov. To bodo dosegli s postavitvijo 1300 metrov dolgega nasipa čez reko, da napravijo umetno jezero. Pri delih zaposlujejo 1000 delavcev.

× **Japonske zaloge riža** so glasom izjave japonskega poljedelskega ministra tako velike, da je Japonska za več let preskrbljena in od vsakega uvoza neodvisna.

× **Italijani** nameravajo svoje pristaniško mesto Genova modernizirati. V zamislih imajo izgradnjo cele vrste novih dokov, prsto luko in letališče morskega letalstva.

× **Glede gospodarjenja z mlekom v Marburg-u** je prehranjevalni urad mesta Marburg razglasil, da se z ozirom na letni čas in da se malim in najmanjšim otrokom osigura prehrano, do nadaljnjega prebivalcem po nedeljah ne bo več dodeljevalo pripadajoče jim količine mleka. Samo otroci do šestih let ter doječe in bodoče matere bodo dobivale tudi v nedeljo mleko.

× **Novo nahajališče rjavega premoga** so izsledili rudosledci v bližini vasi Hendek, ki leži kakih 50 kilometrov vzhodno od Istanbula v Turčiji.

× **Petrolejsko bogastvo Iraka** cenijo na 0.4 milijarde ton, to je, 10 odstotkov celokupnega nahajališča na svetu, ki znaša po domnevah strokovnjakov 4 milijarde ton.

× **Težnja po splošnem zvišanju cen** se opaža v Švici v celokupnem gospodarstvu. Zvezni predsednik Wetter je na nekem zborovanju v Zürich-u izjavil, da krši draginja tu in tam že meje potreb, da je pa verjetno treba računati še z večjimi žrtvami.

× **O delovanju hrvatskih bank v Dalmaciji** je prišlo med Italijo in Hrvaško do sporazuma, po katerem bo na imenovanem področju v bodoče delovala ena banka s samim hrvatskim kapitalom in ena z italijansko soudeležbo in večino hrvatskega kapitala. Ti dve banki bosta nadaljevali v Dalmaciji s posli, ki so jih doslej opravljale podružnice hrvatskih bank.

× **Za povečanje pridelkov sočivja in sadja** je državni minister za prehrano in kmetijstvo odredil postavitve pridelovalnih odborov, ki bodo skrbeli za povečanje nasadov. Ustanovili bodo po en takšen odbor za državo, dežele, okrožja in okraje.

TO IN ONO

o **Filipinsko otočje**, ki leži v Velikem ali Tihem oceanu, meri 300.000 kvadratnih kilometrov zemeljske površine, je bogato kolonialno področje, na katerem živi 16 in pol milijonov prebivalcev. Glavni pridelki teh v tropičnem pasu ležečih otokov so riž, sladkor, konoplja, kopa ali kokosovi orehi itd. Prebivalstvo tvorijo večinoma Malajci, ki se niso nikdar prav strinjali z dejstvom, da so pod gospodstvom Zedinjenih držav Severne Amerike. Vlada v Washingtonu se je radi tega že pred leti odločila, da bo leta 1946 Filipinskemu otočju dala neodvisnost. Filipinsko otočje je važno morsko in zračno križišče k angleški kronski koloniji Hongkong, ki leži na južno-kitajskem morskem obrežju v bližini izliva reke Kanton. Kakor znano, so se japonske čete v boju proti Amerikancem in Angležem že izkrcale na Filipinskih otokih.

o **25 ton morskih zvezd** je nevihta z morsko vodo naplavila in vrgla na suho prebivalcem kraja Horup, ki leži na danskem polotoku Jütland. Ljudstvo jih je pridno zbiral ter prodalo v svrhu predelave v živinsko krmo. Morske zvezde imajo isto ceno kakor morske ribe za živalsko hrano.

o **Premije ali pripomoč za doto** dobijo v Nemčiji hišne pomočnice, ki so najmanj štiri leta služile pri družinah z večjim številom otrok. Po štirih letih take službe, ki ne mora biti pri eni in isti družini, imajo pravico na 600 RM, ta vsota se pa za vsako nadaljnjo leto take službe zviša še za 150 RM do skupne najvišje vsote 1500 RM. Prve take premije bodo začeli izplačevati po 1. januarju 1943, ker teče po tozadevnih predpisih zahtevan štiriletni službeni čas šele od 1. januarja 1939. Predloge in prošnje za priznanje takih podpor ali dot, ki jih hišne pomočnice ali po starem služkinje dobijo tudi če se ne poročijo, bodo sprejemali in reševali uradi dela.

o **Cerkve in grobove** so oskrunjevali. Finski list »Uusi Suomi« poroča, da so boljševiski v evangeljski škofiji Viipuri, ki spada sedaj zopet k Finski, uničili nič manj kot 32 cerkva. Zlasti s pokopališči so boljševiski postopali skrajno nečloveško. Odpirali so grobove ter uporabljali pokopališča za razne druge svrhe. Na nekem pokopališču so v zasmeh mrličem celo — plesali.

UMNI KMETOVALEC

Kako in katere kmetijske stroje bomo kupovali?

Oddelku za kmetijske stroje so spodnještajerski kmetje na kmetijskih razstavah v Pettau-u in Cilli-ju posvečali svojo največjo pozornost. Okoli strojev se je vedno kar trlo kmetovalcev, ki so pazljivo poslušali razlaganje strokovnjakov in zastopnikov tovarn, še bolj zvesto pa seveda spremljali praktična predvajanja strojev v pogonu.

Temu se ni čuditi. Na Spodnjem Štajerskem večjih tovarn za kmetijske stroje nismo imeli, izdelki pa, katere smo od drugod uvožene videli na dosedanjih sličnih razstavah pri nas, so bili zvečine zastareli modeli.

Naravno je torej, da so naši kmetje zavzeti stremeli nad modernimi kmetijskimi stroji, ki so jih videli na kmetijski razstavi. Ker imajo danes naši kmetje tudi nekaj več cvenka v žepu kot pred letom dni, po drugi strani pa so cene kmetijskih strojev za naše pojme, navajane računati za visokimi carinami in mastnim zaslužkom prekupčevalcev, izredno nizke, je jasno, da se je že na razstavah samih javilo nešteto kupcev na posamezne stroje, še večje število pa je gospodarjev, ki jim ta ali oni, že dolgo zaželjeni stroj brni zdaj noč in dan po glavi, dokler se bodo tudi oni odločili za naročilo.

Spričo tega navdušenja za nakup strojev se nam zdi nujno, na tem mestu dati našim spodnještajerskim kmetovalcem nekaj pojasnil in navodil glede nabave kmetijskih strojev, ki naj bi jih prečitali vsi, ki ta ali oni stroj nameravajo kupiti ali pa so ga že naročili. S tem bodo obvarovani pred morebitnim razočaranjem.

Predvsem moramo opozoriti na omejitve proizvodnje kmetijskih strojev, ki je posledica vojnih razmer, to je pomanjkanje kovin, še bolj pa izvežbanih delovnih moči, kakor tudi silnega povečanja prostora, ki ga mora nemška industrija vsaj za silo oskrbeti z najpotrebnejšimi obdelovalnimi stroji.

Zaradi teh vojnogospodarskih omejitev se mnoge vrste in oblike kmetijskih strojev, ki jih najdete na razstavah in po cenikih raznih tovarn, zdaj v vojnem času sploh ne izdelujejo. Če torej vidite na razstavi ali kje v rabi kakšen kmetijski stroj, ki vam je všeč, najprej poizvedite, ali tovarna dotično znamko točasno sploh izdeluje. Tozadevna pojasnila dobite lahko neposredno od tovarne, še bolje pa preko pristojnega kmetijskega svetovalca (Wirtschaftsberater beim Ernährungsamt A).

Nadalje morate vedeti, da se tudi oni kmetijski stroji, ki se zdaj izdelujejo, kupijo lahko samo v okviru tovarnam razpoložljive količine sirovin. Ta pa je omejena. Z drugo besedo pravimo, da je nakup kmetijskih strojev vezan na kontingent ali da je kontingentiran.

Ce se je torej število kmetijskih strojev, kakršnega si želimo nabaviti, že presegló kontingent, nam je nakup v času, za katerega je kontingent odrejen, nemogoč in moramo čakati, da pridemo morda na vrsto pri sledečem kontingentu, ki ga dobi tovarna.

Našim kmetom v tolažbo pristavljamo, da je za ozemlje naše Spodnje Štajerske določena večja množina kmetijskih strojev s še posebnim izrednim kontingentom (Sonderkontingent Untersteiermark und

Krain). Ta kontingent, ki določa število posameznih kmetijskih strojev, katere bo mogoče uvoziti na Sp. Štajersko, je bil že dozdaj enkrat povečan, verjetno pa bo sledilo še ponovno zvišanje.

Vsekakor naj vsak gospodar pri pristojnem kmetijskem svetovalcu predhodno poizvede, da li je stroj, ki ga namerava kupiti, in tovarna, ki te stroje izdeluje, navedena v seznamu kmetijskih strojev tega posebnega kontingenta in v seznamu tovarn, ki jim je bila izdelava strojev za ta kontingent poverjena, ker je verjetnost, da bo dobil stroje iz tega posebnega kontingenta, mnogo večja kot pri rednem kontingentu.

Preden se odločimo za nakup kmetijskega stroja, se moramo nadalje odkritosrčno vprašati, ali se nam bo ta stroj izplačal, in ali ga zares nujno potrebujemo.

Oboje je važno. Nespametno in negospodarsko je namreč, kupovati kmetijske stroje samo zato, ker so stroji moderni in delo z njimi lažje. Samo to ni dovolj! Stroj, za katerega na našem posestvu ni dovolj dela, se »zajé« — kakor konj, ali pa še bolj. Pomislimo, s kako težavo smo zaslužili denar, ki ga bomo izdali za stroj, pa tudi na to, da bo stroj v določenem času propadel, če delamo z njim mnogo ali pa nič! Pomislimo pa tudi na to, da bi morda stroj, ki bo pri nas razen par dni v letu stal brez dela, kje drugje s svojo delazmožnostjo lahko deset ali stokrat več koristnega dela opravil. Dolžni smo torej, da v teh časih na-

(Scherl-Bilderdienst)

Kriegs-WHW-Holzkreisel für den Weihnachtsbaum. Bei der 4. Reichsstraßensammlung für das Kriegs-WHW, die am 20. und 21. Dezember durchgeführt wird, werden HJ und BDM zehn kunstvoll geschnitzte Holzabzeichen angeboten. Die kleinen Kreisele, die in den Werkstätten für Kunsthandwerk in Habelschwerdt, Grafschaft Glatz, hergestellt wurden, eignen sich besonders hübsch als Schmuck für den diesjährigen Weihnachtsbaum

kup stroja opustimo, če nam ni res nujno potreben.

Tudi na to ne smemo pozabiti pri naročevanju kmetijskih strojev, da ni vse za vsakega! Še posebno pa ne kmetijski stroj! Kajti, če bi bil vsak stroj primeren za vsepovsod, ne bi imelo smisla, da tovarne izdelujejo toliko najrazličnejših vrst ali tipov posameznih kmetijskih strojev. In od vseh teh je le en tip zate najprimernejši! Samo stroj zate najprikladnejšega tipa smeš naročiti!

Skoraj z gotovostjo pa smemo trdit, da kmetickemu gospodarju samemu navadno manjka potrebne izkušnosti in razgleda, da bi mogel sam najti oni tip stroja, ki bi bil za njegove razmere najbolj primeren. Zato naj vsak kmetovalec, ki namerava kupiti ta ali oni kmetijski stroj, zaprosi pri pristojnem kmetijskem svetovalcu, da se mu nasvetuje primerno znamko in obliko stroja. Če ima kateri njegovih sosedov stroj te vrste že v rabi ter se je njegova uporabnost in praktičnost že izkazala, seveda tak nasvet ni nujno potreben, vsekakor pa kljub temu ni odveč, kajti morda je mogoče dobiti še bolj praktičen, ali pa enako dober, a cenejši stroj te vrste.

Ker so navadno stroji večjih velikosti v svojem delovanju popolnejši in delo z njimi sorazmerno cenejše kot pri malih modelih, premisli, preden se odločiš za nakup stroja sam, ali ne bi se dalo morda pridobiti nekaj sosedov, da bi skupno naročili večji stroj te vrste. Skupne vaške strojne naprave (Dorfgemeinschaftsmaschinenanlagen) so omogočile nabavo modernih kmetijskih strojev tudi kmetovalcem v naših podobnih malokmetičkih okoliših.

Se le, ko si se po vsestranskem preudarku odločil za določeno obliko in znamko stroja, zaprosi pri pristojnem kmetijskem svetovalcu za rumeno nakaznico za nakup stroja (Anweisungsschein). Znamko, tip in delazmožnost stroja moraš točno navesti, ker se ti podatki na nakaznico vpišejo.

Izvršitev naročila je mogoča pri strojih različnih tovarn na različni način: pri nekaterih naravnost, pri drugih pa samo preko kmetijskih združenj ali pa preko pooblaščenih preprodajalcev oz. zastopnikov.

Najbolje stori kmetovalec, če izvrši naročilo stroja preko Landwirtschaftliche Zentralgenossenschaft Marburg, Mellingerstraße, kateri — kot osrednji kmetijski združenje za Spodnje Štajersko pač sme zaupati, da bo, če le mogoče, poskrbela za dobavo. Od domačih tovarn, kot so n. pr. R. & K. Jeschek, Marburg, Mellingerstraße 105, dalje J. Tschretnigg, Andernburg (St. Georgen a. Südbahn), je seveda najbolje, naročiti stroje naravnost.

Seveda v sedanjem času skoraj nobena tovarna nima kmetijskih strojev na zalogi, ker je povpraševanje po njih večje, kot možnost izdelovanja. Največkrat se mora zato kmetovalec spoprijazniti z mislijo, da bo dobil naročeni stroj šele čez par mesecev, pri večjih strojih pa traja dobava tudi leto dni ali še več.

Nakup elektromotorjev ni vključen v navedeni poseben kontingent, temveč je mogoč na podlagi posebnih dovoljenj, katere izdaja »Wirtschaftsgruppe Elektrizitätversorgung, Wien IV., Brahmplatz 3«. Prošnje za tozadevna dovoljenja je treba vlagati na posebnih zelenih obrazcih, ki jih morajo imeti na razpolago elektroinstalaterji, oz. prodajalci električnih motorjev.

Dovoljenja za nakup **bencinskih** motorjev se izdajajo le v izjemnih primerih. Prošnje je vlagati preko pristojnih kmetijskih svetovalcev.

Nakup **pogonskih jermenov** za kmetijske stroje je istotako vezan na posebne nakaznice. Prošnje za nje se vlagajo na posebnih obrazcih, ki jih je dobiti pri pristojnem kmet. svetovalcu.

V naslednjem navajamo nekatere znamke in modele ter približne cene v posebnem kontingentu za Sp. Stajersko navedenih vrst kmetijskih strojev, in to samo izdelke tovarn, ki jim je bila izvršitev strojev za ta posebni kontingent poverjena:

1. Mlatilnice: a) z bobnom na zobe: Model »Grenzmark«, velika, RM 873.—, tvrdke W. Speiser, Göppingen, Württ.; nadalje izdelki tvrdke J. Weipert u. S., Heilbronn: W 2 za ročni pogon (RM 152), Nr. 6, mala za motorni pogon (RM 127); Nr. 9 b s tresljami (RM 242), Nr. 64 H s čistilnimi napravami (RM 350); n. pr. SMS s tresljami in reto RM 500; MMK brez tresljev RM 245, itd.; razni tipi tvrdke Blanz-Jeschek, Marburg, Mellingerstraße 105; b) z bobnom na letve: Model WS 671 tvrdke Speiser (RM 800); mlatilnice »Roland« tvrdke Epple & Buxbaum, Weis, Oberdonau (Roland 1 RM 750); mlatilnice tvrdke Blanz-Jeschek tipa MCL in MCT; Raussendorf, itd.

2. Slamoreznice: a) za ročni pogon: Model WSE tvrdke Wippert (RM 98); slamoreznice Blanz-Jeschek, n. pr. VFS 12, RM 175; Model »Greif« tvrdke Speiser (RM 123) itd. b) za ročni in strojni pogon: Model WSO tv. Weippert (RM 103); modeli tvrdke Blanz-Jeschek, n. pr. »Reform« 12, RM 280; itd. c) za strojni pogon: Model »Blitz« tv. Weippert (RM 130); Model »Panzer O« tv. Speiser (RM 190); modeli tvrdke Blanz-Jeschek itd.

3. Luščilci koruze in robkarji. Razni modeli tv. Badenia, Baden (zastopnik M. Hiebel, St. Pölten bei Wien), n. pr. »Land-

mais« za strojni pogon (RM 148) in »Gnom« za ročni pogon (RM 6.50); robkar za strojni pogon DK, tvrdke Jeschek (RM 105).

4. Reporeznice: Razni modeli tvrdke Alfa-Dahlia, Wien; Weippert; A. J. Tröster, Butzbach (Oberhessen). Povprečno se vrtijo cene vseh modelov okoli 50 RM.

5. Drobilci žita (Schrotmühle). Valjni drobilci tvrdke Weippert na ročni (Nr. 7, RM 140), oz. ročno-strojni (Nr. 4, RM 150), ali strojni (Nr. 9, RM 120), pogon.

6. Seno- in žitokosilnice: Modeli tvrdke Fahr, Gottmadingen, Baden, n. pr. FO 2 (105 cm, RM 290); FO 3 (120 cm, RM 299); FO 4 (135 cm, 314) KD 2 (kombinirana seno- in žitokosilnica, RM 515); nadalje kosilnice tvrdke Massey-Harris (zast. ing. W. Herzer, Wien III (40), n. pr. Nr. 27 (120 cm, RM 295), tv. Fella, Feucht, Bayern, n. pr. G 135 (135 cm, RM 318); kosilnice tvrdk Fried, Krupp, Essen; Heinrich Lanz, Mannheim, itd. Samovезne žitokosilnice tvrdke Fahr, Fella, Lanz, Knotek itd.

7. Sejalnice: Sack-sejalnice tv. Rudolf Sack, Leipzig, podr. Wien XXI/141; n. pr. 1.5 meterske Saksonia D (13 vrstna, RM 315); Edelweiß (13 vr., RM 306); Landfrau (13. vr., RM 474; 17 vr. RM 511); Klasse 4b (17 vr., RM 466) Omega-Piccolo (n. pr. Jeschek, RM 485).

8. Obračevalni plugi (Drehpflüge). Za hribovite lege bi bilo priporočiti predvsem tkzv. »Winkelpflug«, ki je sličen navadnemu lesenemu »toplarju«; izdeluje ga tvrdka Vogel & Noot, Wartberg, Mittelsteiermark, pod znamko »Iduna« in stane okoli 100 RM, pa tudi druge tvrdke ga izdelujejo. Za težje zemlje v ravnini so priporočljivi tkzv. »Brabanterwendepflüge«, ki jih izdelujejo vse večje tovarne plugov: R. Sack; Gebr. Eberhardt, Ulm a. d. Donau; Bayerische Pflugfabrik, Landsberg a. Lech; Wentzki, Eislingen, Württ.; Vogel & Noot itd. Cene se sučejo po velikosti in izdelavi od RM 86. (»Ika-

rus« tv. Vogel & Noot do 130 RM in več, tv. Sack; Wentzki itd.)

Za lahke zemlje pridejo v poštev tudi obračljivi plugi z enim samim plužnim telesom (Unterdrehpflüge). Izdelujejo jih že navedene tvrdke in stanejo od 65 RM (Wentzki W 7) do 100 RM in več. Za navadne enostranske pluge (Karrepflüge) posebni kontingent ni izdan, cene teh plugov pa se pri navedenih tovarnah sučejo od 50 do 80 RM.

9. Okopalniki in osipalniki. Izdelujejo jih vse navedene tovarne in so cene skoraj povsod enake, namreč okrog 45 RM. Od modelov navedemo n. pr. Sack HH 3. HH 3.

10. Peresni kultivatorji. N. pr. Sack F G 7 (67 RM); Landsberger Monarchia LV 7 (RM 69) itd.

11. Vsekopači (Vielfachgeräte). Izdelujejo jih že mnoge tovarne. Najcenejši je Landpflieger 2 tv. Wilhelm Stoll, Torgau, ki stane samo 237 RM.

12. Travniske in njivske brane. Izdelujejo jih skoraj vse tovarne plugov, cené pa so zelo različne glede na tipe in širine. Tako n. pr. stane Netzegge NS 2.6 (2,6 m široka) tvrdke Jak. Schönberger, Obernhof a. d. Lahn RM 84, medtem ko stane n. pr. Eberhardt Gelenkegga Mira 32 V, 1,5 m široka, samo RM 36.

13. Gnojnične pumpe. Obstoje neštete zvrsti raznih tovarn za ročni in strojni pogon. Ročna pumpa tv. Alfa Modell 18 stane RM 65; tv. Siegperle, Sigen i. Westf. pa RM 87; a od tv. Eisele, Fr. u. S., Sigmaringen, samo RM 45. Motorne črpalke z vdanim elektromotorjem stanejo RM 209 (Pfalz) do RM 265 (Eisele); brez motorja povprečno RM 105—110 (n. pr. Alfa Modell O).

14. Brzoparilniki. Predvsem je omeniti razne modele Alfa brzoparilnikov, posebno one s prključenim grelcem za vodo. So pa seveda Alfa izdelki tudi razmeroma dragi. Tako stane 50 literski Modell N RM 84 brez pritlikin. Druge znamke, n. pr. Siegperle, Wentzki itd. so cenejše in je

Tu odrezati

MALE VESTI

* **Tihotapci na Hrvaškem** imajo svoj čas. Ker je radi stabiliziranja cen na Hrvaškem prepovedano vsako prosto trgovanje z živili, se je tihotapstvo zelo razvilo. Posebno prenašanje živil iz dežele v mesta je na višku. Oblasti so pridno na delu, da bi vse to preprečile. Nedavno so v okolici Zagreba tozadevni kontrolni organi pregledali mrtvaški sprevod, ki se jim je zdel sumljiv. Odpri so celo mrtvaško rakev, v kateri niso našli mrljica, pač pa zaklano pitano svinjo, ki je tehtala 110 kil. Preiskava je naknadno ugotovila, da se je ta način tihotapljenja živil v mesto Zagreb doslej že nešteto-krat obnesel.

* **Umrla je Maria Koss.** Legat, V Marburg-u so nedavno pokopali soprogo ravnateljke bivše trgovske šole Legat, gospo Marijo Koss-Legat.

* **Mednarodni kmetijski institut v Rimu** se je ravnokar sestel k svojim zimskim sejam. Pod predsedstvom barona Acerbo zasedajo zastopniki 24 dežel. Pri uvod-

An den Verlag

„Untersteirischer Kalender“

Marburg a. d. Drau

Badgasse 6

dobiti za RM 82, n. pr. 80 literski Sieg-perle »Sonderkalasse«.

15. Senoobračalniki in konjske grablje. Navajamo samo izdelke tv. Fahr: Grablje JN 4,2,40 m široke, RM 143, vilasti obračalnik WD 5 s pet vilami RM 176, Patent-obračalnik in zgrabljajc obenem U 5, RM 352.

Razen naštetih vrst strojev obsega posebni kontingent še motorne pluge, izkopače krompirja, sadne mlince in preše, žitočistilne naprave, motorne škropilnice in žveplalnike. Ker pa so to večji stroji, ki za posameznega našega spodnještajerskega kmetovalca skoraj ne prihajajo v poštev, naj zadostuje, da jih samo omenimo.

Poljedelski stroji in orodje, ki jih posebni kontingent ne navaja, n. pr. vitlji, žitočistilniki itd. oz. nakup pri tovarnah, ki jim posebni kontingent ni bil dan v izdelavo, se seveda lahko kupijo brez rumene nakaznice, vendar je dvomljivo, kdaj se bo dobava glede na kontingentiran material mogla izvršiti, in pa event. državno podporo bo mogoče dobiti predvsem za stroje, za katerih nakup je bila izdana rumena nakaznica, to je, ki so obsegani v posebnem kontingentu in so bili kupljeni pri tvrdkah, ki jim je bil ta posebni kontingent dan v izdelavo. Ker posebni kontingent ne obsega n. pr. vitljev in žitočistilnikov, ki pa so za naše razmere važni kmet. stroji, navajamo, da stane ležeči vitelj (Göppel) KZNI pri tv. Jeschek, Marburg, RM 193, žitočistilnik FI pa RM 145 istotako.

H koncu še važna pripomba: Kot vsaka druga stvar, se tudi kmetijski stroj prej ali slej pokvari in mora v popravilo. V tem oziru imajo stroji domačih tovarn odločno prednost pred uvoženimi. Stroj domačega izdelka lahko damo popraviti brez težav v tovarno, večja popravila pri uvoženih strojih pa so zelo draga in v sedanjih razmerah skoraj neizvedljiva. Tudi to moramo upoštevati!

* Führer je sporočil bivšemu finskemu državnemu predsedniku Svinhuuvdu o priliki njegove 80 letnice brzojavnim potom svoje prizrčne čestitke.

* Generalfeldmarschall Freiherr Eduard von Böhm-Ermolli, ki bo kot bivši poveljnik armade Spodnještajercem — bojevnikom iz svetovne vojne na srbskem in ruskem bojišču — gotovo še v spominu, je te dni v 83. letu svoje dobe umrl. Pokopali so ga na državne stroške.

* Državni minister Kerrl je umrl. V noči in nedeljo je zadela državnega ministra in SA-Obergruppenführerja Hans Kerrl-a srčna kap, ki je povzročila njegovo takojšnjo smrt. Minister Kerrl se je rodil l. 1887 v Fallersleben. Po dovršitvi gimnazije je deloval kot pravosodni uradnik. V svetovni vojni si je priboril na fronti Železni križec I. in II. razreda. Bil je eden izmed prvih nacionalsocialistov in velik borec za stranko. L. 1928 je bil med prvimi šestimi poslanci NSDAP izvoljen v pruski deželni zbor. L. 1932 je bil izvoljen za predsednika pruskega Landtaga ali deželnega zbora. Po prevzemu oblasti je postal pruski pravosodni minister. Kerrl je naprej v Prusiji uvedel zakon o dednem dvoru (Erbhof-u), ki je bil pozneje uveden po celem Reichu. Njegove zasluge za kmet. pravo v nacionalsocialistični Nemčiji so potemtakem velike. Leta 1935 je minister Kerrl prevzel vodstvo državnega ministrstva za cerkvene zadeve.

* Nemčija zaznamuje ugodno število rojstev. Državni statistični urad objavlja, da so v Nemčiji v tretjem četrtletju tekočega leta imeli 51.499 porok. Tudi število rojstev je kljub vojni v porastu. Septembra meseca se je v 62 velemestih rodilo 39.000 otrok. To je 6% več kakor septembra 1940 ter 17% več kakor septembra 1939.

* Važno za obrtna podjetja na Spodnjem štajerskem. Urad »Überleitungsstelle der Wirtschaftskammer, Marburg, Schil-

lerstraße 12 (to je gospodarska zbornica), je s koncem novembra ustavila svoje poslovanje. Gospodarska briga nad obrati obrtnega gospodarstva na Spodnjem štajerskem je s tem prešla avtomatično na zato pristojne institucije Reichsgau-a Steiermark. Da se ta prehod olajša, bo do nadaljnjega gospodarska zbornica po svojem referentu vsak torek uradovala v Marburg-u, Edmund-Schmidgasse 8 ter med 9. in 12. in med 15. in 18. uro sprejemala stranke in jim dajala potrebne informacije. — Pri tej priložnosti se opozarja na opozorilo, ki so jo začetkom decembra tega leta v obliki letaka sprejeli vsi obrati Spodnještajerske. Iz istega so razvidni vsi naslovi in delokrogi organizacij obrtnega gospodarstva v Reichsgau-u Steiermark.

* Deset nemških razstav v letu 1942. Kakor zadnji dve leti, bo nemško gospodarstvo tudi leta 1942 priredilo v celoti deset obrtnih razstav. Od 1. do 6. marca bo v Leipzig-u pomladanska razstava. Med 9. in 15. marcem bo v Wien-u pomladanska razstava, med 22. in 24. marcem istotako v Köln-u, med 22. in 29. marcem (torej skoraj istočasno) pomladanska razstava v Pragi. V Breslau-u priredijo med 13. in 17. majem razstavo, ki ji bo pridružena prodaja kmetijskih strojev. Takozvana 30. nemška razstava na Vzhodu bo v Königsberg-u med 16. in 19. avgustom. Isti sledi tradicionalna razstava Leipziger Herbstmesse, ki bo od 30. avgusta do 30. septembra. V Köln-u bo od 13. do 15. septembra, v Wien-u pa od 20. do 27. septembra jesenska razstava.

* Ljudsko gibanje v Marburg-u. V prvi polovici decembra je bilo rojenih 54 (64), od teh 36 (39) dečkov in 18 (25) deklic. Umrlo jih je 44 (50), od teh 26 (31) moških ter 18 (19) žensk. Civilnih porok je bilo 17 (25). — Številke v oklepajih se nanašajo na zadnjo polovico meseca novembra.

* Na področju Reich-a veljavni obrtni predpisi so glasom odredbe šefa civilne uprave uvedeni tudi na Spodnjem štajer-

ni seji je predsednik poročal o vstopu Hrvaške in Slovaške k mednarodnemu kmetijskemu inštitutu.

* Potres na Daljnem Vzhodu. Po poročilih iz Tokija, glavnega mesta Japonske, so dne 17. decembra na južni Formozi imeli močan potres. Kakor poroča japonski poročevalni urad Domei iz Taihoku-ja, je pri tem našlo 180 oseb smrt. * Prepoved obiska gostin je izrekel za dobo enega leta politični komisar Landkreisa-a Marburg nad Antonom König-om in Eduard-om Perklitsch-em iz Lorenzen ter nad Josef-om Kampl-om iz Pragerhof-a in Ferdinand-om Werniko-m iz Windischfeistritz-a.

* Politični komisar Landkreisa-a Marburg a. d. Dr. je kaznoval s 50 RM posestnike August-a Sawernik-a iz Mutschen-a, Ludwig-a Sortschitsch-a iz Ruppertsbach-a ter Josef-a Rotter-ja iz Jablanach-a radi prestopka zoper veterinarsko policijski red, ker se niso držali ukrepov, ki imajo namen preprečevati širjenje slinavke in parkljevke ter ohromelosti svinj.

An den Verlag — Upravi

„Untersteirischer Kalender“

Marburg a. d. Drau

Bestellschein - (Naročilnica)

Ich (wir) bestelle(n) hiermit — Naročam(o)

Stück

(komadov) »Untersteirischer Kalender 1942«

zum Preise von 60 Rpf. und 20 Rpf. Zustellgebühr, zusammen also 80 Rpf. für 1 Stück, (za ceno 60 Rpf. in 20 Rpf. dostavnine, skupno torej 80 Rpf. za en komad).

Der Betrag von _____ RM. ist in Briefmarken beigelegt.

Vsota _____ je priložena v znamkah.

Den (die) Kalender ersuche(n) ich (wir) an meine (unsere) tieferstehende Adresse zu senden.

Koledar(je) naj se pošlje na moj (naš) sledeči naslov:

Adresse (naslov):

Name (ime): _____

Beruf (poklic): _____

Ort (kraj): _____

Straße (cesta): _____

Post (pošta): _____

Unterschrift (podpis)

skem. Gre za čelo vrsto predpisov o organizaciji obrtnega gospodarstva. Podrobnosti v odredbenem in uradnem listu štev. 54 z dne 11. decembra 1941.

* **Smrtna kosa v Marburg-u.** V preteklem tednu je bilo 10 smrtnih slučajev, in sicer so umrli: V bolnišnici: Josef Jawornig, 22-letni posestnikov sin iz Ober-Freising-a; 70-letna Elisabeth Nowak iz Marburg-a, Pregelgasse 10, 58-letna Kristina Novschak iz Marburg-a ter 62-letni Anton Trunk, rudar iz okolice Cilli-ja. — Na svojih stanovanjih v Marburg-u so preminuli: v visoki starosti 90-letna zasebnica Magdalena Robnik, 87-letna Katarina Kokol, 34-letni krojaški pomočnik Josef Keketz, 34-letni sodarski pomočnik Nikolaus Wessiak, 57-letna vdova po železničarju Johanna Schibret in 50-letni čevljarjski mojster Karl Pukl. — V Oberpulsgau-u je umrl gostilničar in posestnik Franz Retschnik v 67. letu svoje starosti.

* **V gledališču in kinematografih v Marburg-u je prepovedano kaditi.** Policijski direktor v Marburg-u je s posebnim razglasom prepovedal vsako kajenje v gledaliških in kinematografskih dvoranah ter v vseh k istim spadajočih stranskih prostorih. Morebitni prestopki zapadejo kazni v smislu točke 9 odredbe od 14. 4. 1941, ki je objavljena v 1. številki odredbenega in uradnega lista šefa civilne uprave na Spodnjem Štajerskem.

* **Stanovanjske najemnine na Spodnjem Štajerskem so urejene glasom odloka,** ki ga je izdal šef civilne uprave. Odlok je razglašen v uradnem listu številka 54, ki je izšel dne 11. decembra 1941.

* **Radi slinavke in parkljevke je glasom razglašeno policije prepovedano goniti ali voziti govedo, koze, ovce in svinje po javnih cestah, ulicah, trgih in potih mesta Marburg an der Drau.**

* **123 Spodnještajercer so sprejeli v članstvo nacionalsocialistične nemške delavske stranke (NSDAP).** Minulo soboto so v Graz-u na slavnosten način sprejeli 123 oseb obojega spola v članstvo NSDAP, ki so si v borbi za nemštvo ter politično obnovo Spodnje Štajerske stekli zasluge. Pri tem je Gauleiter Uiberreither v svojem govoru med drugim izjavil: »V tej uri postanete člani nacionalsocialistične nemške delavske stranke, edine človeške skupnosti, ki je dosegla, da se je nemško ljudstvo, ki je že umiralo na tleh, postavilo na noge ter zopet vživelo ter doseglo razvoj in dvig, ki v svojem pomenu za jema celi svet.

* **Generaloberst Haase je praznoval 15. decembra svoj 60. rojstni dan.** Kot vojskovodja se je odlikoval zlasti na Poljskem in na zapadni fronti.

* **Delo brkljačev so razstavili.** Srednja šola v Marburg-u je priredila tečaj za brkljanje. Prijavilo se je mnogo pridnih in spretnih ženskih rok, ki so izdelale razne drobnarije. Dne 13. in 14. decembra so pa te izdelke razstavili ter na ta način drugim ženam in dekletom pokazali in dali spodbude, kako tudi amater lahko izdelava koristne stvari.

* **Veliko zborovanje žen v Marburg-u.** Minuli torek je Bundesführer organizacije Steirischer Heimatbund Franz Steindl v Marburg-u govoril tisočerim ženam o vsakodnevnih ter vojnih vprašanjih, tičočih se žen.

* **Prvi otroški vrtec so otvorili v Tri-fail-u,** 80 rudarskih otrok v starosti od 2 do 6 let bo tam našlo svoje dnevno zavetišče.

* **Poglavnik Neodvisne države Hrvatske,** dr. Ante Pavelić, je prispel pretekli ponedeljek v Benetke, kjer se je sestal z italijanskim zunanjim ministrom grofom Cianom.

* **Bataljon hrvatskih prostovoljcev proti Sovjetom,** Poglavnik Hrvatske dr. Ante Pavelić je nedavno na zgodovinskem Markovem trgu v Benetkah pregledal bataljon hrvatskih prostovoljcev, ki bo v kratkem odšel na vzhodno bojišče, da se bo v okvirju italijanskih odredov boril proti Sovjetom.

* **Grad Ozalj,** ki leži blizu Karlovca na Hrvatskem, je določen za letno rezidenco poglavnika. Ozalj, ki je v hrvatski zgodovini igral skozi dolga stoletja pomembno vlogo, bodo primerno renovirali.

* **Hrvatski delavci,** ki so se vrnili iz letnega dela v Nemčiji, se zelo pohvalno izražajo o delovnih in življenjskih razmerah, v katerih so preživeli svojo delovno sezono. Vsi po vrsti želijo v bodočem letu zopet na delo v Nemčijo.

* **Skladatelj Josef Winterhalter umrl.** V Marburgu je umrl 14. decembra nenadoma znani nemški skladatelj Josef Winterhalter. Njegova dela so izvajali v zadnjih letih tudi v državni radio-postaji Wien. Bil je splošno priljubljen človek, ki je v 42. letu svoje starosti prerano legel v grob.

* **Največjo doslej v portugalskih ladjeh izdelano 3500 tonsko ladjo »Alexandre Silva«** so spustili v morje. To se je z velikimi slavnostmi vršilo v Lizaboni, glavnem mestu Portugalske.

* **800 periodičnih časopisov izhaja na Finskem.** Časopisje finskega naroda je dobro organizirano in razvito.

* **V Odessi,** ki leži ob Črnem morju, bodo začeli z gradnjo nove velike katedrale, ki bo stala tam, kjer so boljševiki razrušili nekdanjo cerkev.

* **Skrb za ptice na deželi.** V starem delu Nemčije je za prezimovanje ptic tudi na deželi preskrbljeno. Do ustanovitve podružnic društva za zaščito živali bo na Spodnjem Štajerskem to delo začasno še naša prostovoljna skrb. Saj se v vsaki vasi nahaja — če ne več — vsaj po eden ljubitelj ptic, ki se zaveda, kako koristno je primerno prezimovanje ptic za poljedelca, zlasti pa še za sadjereja. Treba je ob priliki se potruditi s priporočanjem na posamezne zglede med sosedmi in znanci. Sicer si pa naši zimski kralci v hudi sili znajo sami poiskati prilike za krmljenje in zaščito pred mrazom. Veliko tozadevne skrbi odpade že s tem, da ptic ne odganjamo od hiš in gospodarskih poslopj in da jih vaška mladina ne lovi v nalašč za to napravljene kletke. Kdor le more, naj se v hudi zimi ptičkov usmili s primernim krmljenjem.

* **Borba z volkom.** V bližini Gorice je neki desetletni fant pasel ovce. Naenkrat se njegovi čredi približa volk, ki je ves prezebel in sestradan prišel iz planine. V par minutah je raztrgal deset ovc in se lotil tudi pastirčka. Fantič se je obupno branil ter kričal na pomoč, kar je zvalilo več kmetov iz bližnje vasi, ki so ga obranili ter volka prepodili. Šele pozneje je neka vojaška patrola ustrelila roparskega volka, ki je pastirju na rokah in v licu prizadel težke poškodbe.

* **125. letnico rojstva Werner von Siemens-a** je te dni omenjalo časopisje. Imenovani je pred 75. leti izumil prvi dinamo-stroj.

* **Lahke potresne sanke** so minulo sredo registrirali v Zagrebu, ne da bi bila nastala kaka škoda.

* **Zemun ima župana nemške narodnosti.** Za župana mesta Zemun je bil imenovan bivši dolgoletni poslanec belgraj-skega parlamenta in voditelj Nemcev v Jugoslaviji, odvetnik dr. Hans Moser. Slovesen uvod v urad in predajo županskih poslov je izvedel veliki župan vzhodnega Srema dr. Elicker, ki je tudi nemške narodnosti.

* **2000 komisarjev** je vpostavila hrvatska vlada v Zagrebu, Sarajevu in v Osi-jeku židovskim trgovinam, tvornicam, podjetjem itd.

* **Socialne pravice v Nemčiji zaposlenih hrvatskih delavcev** so z dogovorom uredili dne 10. decembra v Berlinu. Tozadevna pogajanja sta vodila za Nemčijo ravnatelj v državnem ministrstvu dela dr. Engel, za Hrvatsko pa načelnik oddelka korporacijskega ministristva dr. Kulović.

* **Severne jelene** uporabljajo na finski fronti proti Sovjetom kot tovarno in vprežno živino za sanke.

OSRAM-D

Visoki svetlobni učinek
Velika ekonomičnost.
Zahtevajte vedno Osram-D

OSRAM-D daje poceni svetlobo.

* **Bogastvo Roosevelt-a.** Švicarsko časopisje je nedavno iz neklih ameriških virov pisalo o premoženjskih razmerah predsednika Zedinjenih držav Severne Amerike, in sicer, da je mati Roosevelt-a, ki je že pokojna, po ameriških pojmi imela sijajno premoženje. Po svojem očetu, ki se je pisal Warren Delano, je podedovala milijon dolarjev. Njen mož ji je zapustil 200.000 dolarjev. Radi gospodarske krize se je ta denar nekoliko skrčil, kljub temu je pa Roosevelt po materi dobil okrog 900.000 dolarjev. Ker je pa svoječasno po svojem očetu in razen tega po nekem polbratu od vsakega podedoval okrog 100.000 dolarjev, bo Roosevelt danes lastnik enega milijona dolarjev, ki jih je podedoval po svojih najbližjih sorodnikih.

* **Molotov mlajši v nemškem ujetništvu.** Edini sin sovjetskega komisarja ali ministra zunanjih zadev Molotov-a je kot sovjetski vojak padel v nemško vojno ujetništvo. Glasom izjave, ki jo je dal mladi Molotov novinarjem v Berlinu, je dovršil srednjo šolo, nakar je dve leti študiral mehaniko in bil končno klican v sovjetsko armado.

* **Narodno združenje za ljudsko zdravje na Švedskem** je imelo svojo glavno sejo. Glasom statističnih podatkov, se na Švedskem vsako leto rodi okrog 900 otrok z dedno obremenjenimi duševnimi boleznimi. Društvo je na dolgo in široko razpravljalo o sterilizaciji, ki bi bil edin ukrep, da bi se v bodoče preprečilo in omejilo take porode.

* **Velikanski požar v tekstilni tovarni** v Nazilli v Turčiji, ki je last turške države, je povzročil ogromno škodo. Zgorele so vse zaloge bombaža.

* **100 kg težkega morskoga psa ali volka** so ujeli ribiči na norveški obali. Kakor poroča časopisje je bil to eden manjših zastopnikov tistih morskih psov, ki jim je človeško meso najboljša in najljubša hrana.

* **Churchill-ovega nečaka** pogrešajo. Esmond M. D. Rimilly, nečak angleškega ministrskega predsednika Churchill-a, ki je služil v kanadski vojski, se je na nekem prekomorskem poletu ponesrečil. Kanadske vojaške oblasti so ga v svojih seznamih izgub objavile med pogrešanci.

* **Kmetijski delavec je dobil dedni dvor.** V Helmsdorf-u pri Dresdenu je umrl kmet brez vseh dedičev. Sedaj je takozvani dedni dvor ali posestvo, ki se podeduje, na podlagi zakona prešlo v last gospodarskega pomočnika in kmečkega delavca Johannes Karsch-a.

* **Švica je prevzela zaščito nemških interesov v Zedinjenih državah,** obenem pa štiti švicarski poslanik v Berlinu tudi ameriške in angleške interese v Nemčiji.

Der Politische Kommissar der Stadt Marburg a/D.

Wirtschaftsamt - Kohlenstelle

Vsem potrošnikom premoga, ki glasom odredbe šefa civilne uprave o ureditvi preskrbe premoga za domačo uporabo v Spodnji Štajerski od 13. oktobra 1941 predpisane tiskovine (Verbrauchererklärung) pri svojem trgovcu s kurivom še niso oddali, je dana možnost, da to store najkasneje do 24. decembra 1941. (To velja za okolico mesta Marburg).

Te tiskovine se naj oddajo v dvojni izvedbi pri trgovcih s kurivom.

Točna pojasnila, kako je tiskovine izpolniti se dobe pri trgovcih s kurivom, ali pa pri pristojnem Wirtschaftsamt.

Tiskovine (Verbrauchererklärung) se dobe pri trgovcih s kurivom in pri „Kohlenstelle“, Kernstockgasse 11.

V slučaju, da trgovec ne bi hotel prevzeti predložene mu tiskovine, naj stranka te predloži pri pristojnem Wirtschaftsamt, ki bo nato stranki določilo trgovca.

Potrošniki, ki tiskovine ne bodo do določenega dne, to je do 24. decembra 1941 pri svojem trgovcu s kurivom oddali, ne morejo računati na nadaljno dobavo premoga.

I. A.: Dr. Weber

* **O potopitvi angleških vojnih ladij** »Prince of Wales« in »Repulse« razširja angleška uradna agencija Reuter pripovedovanja očitnica, ki se glasi: Mornarica je vozila pred vzhodnim obrežjem Malaje v severni smeri. Takoj po nastopu mraka opaženo japonsko proizvedovalno letalo je dalo povod, da smo kurs vožnje ponoči spremenili. Bojne postaje so ob 11. uri krajevnega časa poročale, da se je opazilo skupino 8 japonskih letal, ki so letela 5000 metrov visoko. Kmalo nato so bombe teh letal kakor dež padale na ladji »Repulse« in »Prince of Wales«, ki sta bili obe zadeti. Ena bomba je prebila prostor za letala na »Repulse«, vdrla v medkrovje, kjer je povzročila požar, ki ga je moštvo gasilo, dokler se ni ladja potopila. Obe ladji sta otvorili strašen zaporni ogenj svoje značne obrambne artilerije, japonska torpedna letala so jima pa metala svoja torpeda na pot. Ladji »Repulse« se je sicer posrečilo izogniti se torpedom, ki je pa zadela ladjo »Prince of Wales« ter uničil njeno artilerijo. »Prince of Wales« je signalizirala ladji »Repulse«, če je zadeta. »Repulse« je odgovorila: »Doselej smo se še lahko izognili«. V tem trenutku so Japonci začeli z novim bombnim napadom. Njihova letala so se iz vseh smeri spuščala in napadala. »Repulse« je dobila zadetek v prigribu ter spredaj in zadaj, kar jo je grozno pretreslo. Začela je sedati, nakar se je postavila skoraj navpično po koncu. Moštvo je začelo skakati v vodo, na kateri

se je videlo že debelo plast olja. Bilo je nemogoče spustiti rešilne čolne v morje. Može so se poprijemali poedinih delov, ki so jih v brzini dosegli ali so se pa prepustili rešilnim pasom. Medtem se je nekoliko morskih milj od nas videlo ogromen in gost dim iz sredine ladje »Prince of Wales«, ki se je tudi počasi potapljala, se preobrnila, plavala še nekoliko časa ter končno počasi izginila v valovih. Hkrati se je videlo na stotine moških glav, ki so silile iz valovja. Prišla so naša letala, ko je bilo že vsega konec in šele po dolgih urah so prišli rušilci, ki so nas vzeli na krov.

* **Zemeljski plaz** ogromnega izmera skupno s poplavo je povzročil strašno razdejavanje v mestecu Huaraz v republiki Peru (Ibero-Amerika). 500 mrličev so že izkopal izpod zemeljskih plasti, 4000 oseb pa še vedno pogrešajo.

* **Kitajski listi proti Rooseveltovi politiki.** Kitajski listi napadajo v uvodnih člankih najostreje politiko prezidenta Roosevelt-a. Tako piše pekinški list »Čung Pao«, da sta Roosevelt in Churchill glavna krivca za sedanjo vojno. Nemčija, Italija in Japonska so trdno odločene, urediti ves svet na novi osnovi. V tem stremiljenju jih ne more zmotiti prav ničesar.

* **Na polotoku Malajji,** kjer so se izkrcali Japonci, se producira mnogo kositra ali cina. Zedinjene države Severne Amerike so tamkaj krile velik del svojih potreb.

Landes-Hypothekenanstalt für Steiermark

GRAZ, Radetzkystrasse Nr. 15

CILLI, Postfach

Hipoteke na posestva
po mestih in na deželi

Občinska posojila

Naselitvena posojila

Reichsgau jamči za vse obveze zavoda

Bueg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

UFA-FILM

Damovina

(HEIMATLAND)

Nastopijo Hansi Knoteck, Wolf Albach-Retty in Martin Schmidthofer. — Za mladino do 14. let prepovedano.

Kulturni film - Najnovejši nemški tedenski pregled

V sredo, dne 24. decembra 1941 ni nobenih predstav. — Preskrbite si vstopnice v predprodaji od nedelje, dne 21. decembra 1941, naprej.

808

Pikolo in jabolčnik

zdrav in okusen s 3—4 odst. alkoholne stopnje si napravite za domačo uporabo brez pravega jabolčnika. Jabolčnik in pikolo si tudi lahko pomnožite za 100 do 150 odstotkov. Tudi izboljšate si lahko pikolo, ako naročite naš „Jabolčni sok“, ki je pripravljen iz samih domačih preparatov in stane za 160 litrov RM 3.25, po pošti RM 1.40 več. — Veliko zahvalnih pism na razpolago. Zastopnik: J. PUTSCHKO, Marburg (Drau), Triesterstraße 57. 806

Pozor vinogradniki!**Sredstvo za razkisanje letošnjih vin!**

Po vinskem zakonu dovoljeno. Izvrstno sredstvo za razkisanje in čiščenje vin je prašek, ki odvzame vinu kisel okus in naredi vino normalno in okusno. Uporabno je tudi za vse ostale pijače in tudi za čas po vretju. Cena prašku za 300 litrov je: RM 1.50, po pošti 1 RM več. K vsaki pošiljki je priloženo natančno navodilo. Naroča se pri J. PUTSCHKO, zastopnik, Marburg (Drau), Triesterstraße 57. Za okraj Luttenberg se dobi v trgovini Sentschar u. Sohn, Luttenberg. 805

DOPISI

□ Pöltschach. Nedavno so v naši krajevni skupini razdelili članske legitimacije in znake, ki jih bodo posamezni funkcionarji razdelili novo sprejetim članom organizacije Steirischer Heimatbund.

□ Reitnig. Naše želje so postale pretekli teden končno tudi dejstvo: bili smo tudi mi sprejeti in u članjeni v mogočno skupnost »Steirischer Heimatbund«. Vodstvo te velike organizacije deluje smoteno v dobrobit svojih članov, predvsem pa hoče ustvariti narodu boljšo bodočnost. Dolžnost nas vseh torej je, da tudi mi v tem smislu z veseljem in ponosom prispevamo svoje vztrajno delo, vsak po svojem stanu in svojih močeh. Zavedati se moramo, da sta tudi marljiv kmet in priden delavec lahko v veliko korist skupnosti, če imata namen dobiti iz zemlje čim največ dobrin in za ljudstvo potrebnega kruha. Složnost je nezlomljiva in ustvarjajoča. — P. M.

Na kolodvoru Pettau ali pa v vlaku Pettau —Marburg se je izgubil

zlat pečatni prstan

Pošten najditelj dobi visoko nagrado. Poročila na MARBURGER DRUCKEREI, Marburg/Drau, Badgasse 6. 807

Čitajte in naročite dnevnik „*Marburger Zeitung*“.

Foto aparat za plošče kupi Hinko Urleb, Rast Nr. 158. 809

Dekle, zdravo, za pomoč v gospodinjstvu, sprejme K. Goltschnig, Kunstmühle, Frauheim bei Marburg. 810

Čevljarskega pomočnika sprejemem takoj. Mastnak, Marburg/Drau, Gartenstraße 8. 804

DER CHEF DER ZIVILVERWALTUNG IN DER UNTERSTEIERMARK

Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft

GZ: U/LE E 2/12.1941.

Nakup jajc

V 31. dodelilni perijodi, ki teče od 15. decembra 1941 do 11. januarja 1942, se bo na Spodnjem Štajerskem na nakaznice za jajca (Eierkarte) izdalo

na odrezek a dvoje jajc,
na odrezek b eno jajce,
na odrezek c eno jajce in
na odrezek d eno jajce.

Nakup jajc na poedine odrezke nakaznic za jajca v 31. dodelilni perijodi ni vezan na kakšen določen čas. Vrši se lahko v času imenovane dodelilne perijode z ozirom na možnost dobave v vsakem poljubnem času.

Da se prepreči dvakratni nakup, so razdelilci jajc obvezni, da poedine odrezke, ki ostanejo na nakaznici, razveljavijo z odtisom žiga svoje tvrdke. Graz, den 16. Dezember 1941.

803

Im Auftrag:
gez. Dr. Artner.

DER CHEF DER ZIVILVERWALTUNG IN DER UNTERSTEIERMARK

Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft

U/LE M 2/5.1941.

Spremembra v nakupu moke

Z ozirom na obstoječe posebne razmere v oskrbi žita za kruh, se bo mimogrede razširilo nabavne mogočnosti za pšenično moko in za pecivo iz iste.

V 31. in 32. dodelilni perijodi, to je med 15. decembrom 1941 in 8. februarjem 1942, se na Spodnjem Štajerskem na odrezke nakaznic za kruh (Reichsbrotkarte) in sicer

za otroke od 6—10 let: Ib, II, IIIb, IV,
za mladino od 10—20 let: Ib, IIb, IIIb, IVb ter
za normalne potrošnike: Ib, IIb, IIIb, IVb

lahko kupi pecivo iz pšenične moke v na odrezkih navedenih količinah ali pa pšenično moko v razmerju 500 g kruha = 375 g moke.

Prodajalcem peciva in meljskih izdelkov se tem potom odreja, da zgoraj navedene odrezke državnih nakaznic za kruh (Reichsbrotkarten) 31. in 32. dodelilne perijode nalepijo ločeno od drugih odrezkov na pole ter jih v predpisanem času predložijo prehranjevalnim uradom (Ernährungsämter) oddelek B, in svrhu zamenjave za nabavne liste ali Bezugschein-e.

Prehranjevalni uradi oddelki B (zamenjalnice) morajo za imenovane odrezke izdati nabavne liste za moko (Mehl) in ne za rženo moko (Roggenmehl).

Graz, den 15. Dezember 1941.

802

Im Auftrag:
gez. Dr. Artner.

Raiffeisenkasse

SPREJEMA

Marburg (Drau), Herrengasse 23

vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu ter obrestuje iste po najugodnejši obrestni meri — Daje članom posojila in kredite pod najugodnejšimi pogoji

Uraduje za stranke dnevno od 8. do 12. ure

798

MALI OGLASI

Vsaka beseda stane 10 Rpf, masno šifro je 35 Rpf, pri iskanju služb 25 Rpf. Za dostavljanje pisem pod šifro se zaračuna 50 Rpf poštine. Zaključek 16. uri. Male oglase se prevzame samo veljavnih poštinih znamkah Najnižja

tiskane besede 20 Rpf. Pristojbina za sprejemanja oglasov je v četrtak ob proti predplačilu, iz podeželja tudi v cena malemu oglasu je 1 Reichmarka

Für leichten Dienst Wachmänner in den besetzten Gebieten im Westen gesucht. In Frage kommen insbesondere Pensionisten, Renteneempfänger, Berufs- und Werkinvaliden. Günstige Arbeits- und Lohnbedingungen, freie Verpflegung, Unterkunft, Meldungen und Auskünfte beim **Arbeitsamt Marburg-Drau**, Schillerstraße Nr. 37, I. Stock, Tür 14, und bei den Nebenstellen (an den Amtstagen) Windischfeistritz, Windischgraz und Gonobitz, ferner beim **Arbeitsamt Pettau**, Mädchenheimstraße 10, Parterre, Zimmer 7 und dessen Nebenstellen **Ober-Radkersburg** und **Friedau** sowie beim **Arbeitsamt Cilli**, Bahnhofstraße. Vermittlungsstelle für gewerbliche Berufe. 787

Pasove za kile,

proteze, aparate za oporo, gumijaste nogavice, telesne pasove, vložke po meri dobavlja takoj **Spezialwerkstätte für Bandagen und Prothesen, F. Egger, Marburg a. d. Drau, Mellingerstraße 3.** 800

Železničar star 25 let, želi znanja z mlajšo gospodično v svrhu ženitve. Ponudbe na upravo lista pod »Lepa bodočnost«. 799

Žrebe 9 mesecev staro, na prodaj. Kasper Karl, Pettau. 801

Natakarico sprejemem takoj. Naslov v upravi lista. 793

Majerje (mlekarje) s 3—4 delovnimi močmi, ki so večji molzaje, sprejememo takoj ali s 1. januarjem 1942.

Oferje s 3—4 delovnimi močmi sprejememo takoj.

Konjskega hlapca, oženjenega, sprejememo takoj. **Gutsverwaltung Golddorf (Johann am Draufeld).** 795

Viničar z 2—3 delovnimi močmi, če mogoče z lastno kravo, se sprejme s 1. februarjem 1942. Vprašati pri **Josef Ganser, P. Ober Kunigund.** 779

Samostojen majer se takoj sprejme. Naslov v upravi lista. 762

OGLAŠUJTE!

Prepisati? Prerisati? Ne!

Naročiti foto-kopije je bolje in ceneje. Foto-razmnoževalnica: Kontrolni urad za gospodarska podjetja (Kontrollbüro für Wirtschaftsbetriebe), Graz, Grieskai 60, tel. 67-95. 673

Cunje krojaške odrezke, stare železje in kovine, papir ovčjo volno, svinjsko in govejo dlako (arovo) kupuje vsako količino **Alois Arbeiter, Marburg, Draugasse 5.** 507

Seznam

prednikov za arijske izkaze Vam sestavi in napiše **Familienforschungs-Institut, Graz, Grieskai 60,** telefon 67-95. 697

Razprodam vse vrste važnih delov za kolesa. **Skrabl, Marburg (Drau), Thesen, Unterdobraua Nr. 185.** 717

Pisalne in računske stroje

kupuje **Kowatsch, Marburg (Drau), Obere Herrengasse 14.** 756

Važno!

Čitajte!

Kako je organiziran STEIRISCHER HEIMATBUND?

V par tednih bo izšel obsežen in s slikami bogato opremljen »Untersteirischer Kalender«, ki ga naši čitatelji že željno pričakujejo. Vsak Spodnještajerc mora vedeti, kako je organiziran Steirischer Heimatbund kot edina politična organizacija naše dežele. O tej veliki organizaciji in njeni razčlenjenosti nas bo vsestransko poučil koledar »Untersteirischer Kalender«, ki ne sme manjkati v nobeni hiši. Koledar bo vseboval poleg običajnega kalendarja tudi seznam nemških imen, poštne in železniške tarife, važne tabele iz kmetijstva, zlasti za živinorejce. Koledar nas bo poučil tudi o vsem, kar je treba vedeti iz najnovejše zgodovine naše prelepe Spodnještajerske. Vseboval bo tudi leposlovne prispevke, skratka:

„Untersteirischer Kalender“

je bodoči prijatelj naših podeželjanov, meščanov in delavcev. Manjkati ne sme v nobeni hiši. Z dostavnino vred ga boste dobili za RM —.80. Izrezite čimprej naročilni list, ki ga objavljamo v današnji številki. Izpolnite ga natančno in čitljivo ter priložite znesek 80 Reichspfennigov v pisemskih znamkah, ki pa ne smejo biti prilepljene in s tem pokvarjene. Vse skupaj denite v kuverto in odpošljite takoj na naslov:

VERLAG DES »UNTERSTEIRISCHEN KALENDERS«, Marburg, Badgasse 6